Aktualności
Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

PL ISSN 1899-346X Rok XXX Nr 3(126) lipiec–wrzesień 2026

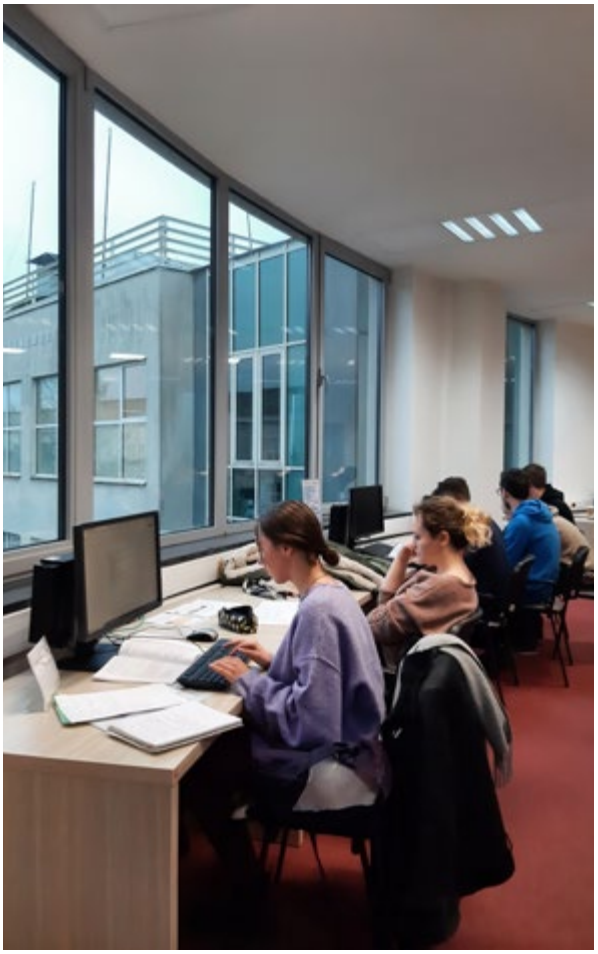

Sukcesy twórców wynalazków

Wakacje zatrzymane w kadrze

Biblioteka oczami użytkowników

Czytaj na str. 28

Fot. Ewa Stępień

W NUMERZE

WYDARZENIA

1 Podsumowanie pierwszego naboru na studia
2 Kalendarium
3 Nowo mianowani profesorowie
4 Marian Wesołowski – nauczyciel akademicki, naukowiec i współtwórca rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
8 Sukcesy twórców wynalazków w międzynarodowych konkursach
23 Natura to przyszłość

KONFERENCJE SZKOLENIA

11 Nauka bez granic
21 Wydarzenie naukowe w Seulu

WSPOMNIENIE

22 Dr hab. Paweł Szot (1966–2026)

WOKÓŁ NAUKI

15 Publikujemy od 1956 roku
17 Dostępność cyfrowa publikacji dla osób z niepełnosprawnościami
18 Polski język coraz prostszy...
19 25 lat Acta Scientiarum Polonorum Hortorum Cultus – od krajowego czasopisma naukowego do cyfrowej platformy międzynarodowej komunikacji naukowej
25 Ziele gojnika – tradycyjny i współczesny środek leczniczy
30 Efekty projektu PROM – międzynarodowa wymiana, nowe doświadczenia i współpraca naukowa

BIBIOTEKA

28 Biblioteka oczami użytkowników

ERASMUS+

26 ERASMUS+ w Ross University School of Veterinary Medicine
32 Sztuczna inteligencja zmienia oblicze współczesnej nauki i administracji
34 Erasmus na Uniwersytecie Peloponeskim
35 ERASMUS+ na Uniwersytecie w Tesalii

HOBBY/PASJE

36 Wakacje zatrzymane w kadrze

Podsumowanie pierwszego naboru na studia

Trwający do 13 lipca 2026 r. pierwszy nabór na studia w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie potwierdził wysokie zainteresowanie ofertą dydaktyczną uczelni. O przyjęcie na studia ubiegało się 7500 kandydatów. To o 10 proc. więcej zgłoszeń niż w ubiegłym roku.

Wśród najpopularniejszych kierunków znalazła się weterynaria, gdzie przypadało aż 11 kandydatów na jedno miejsce. Dużym zainteresowaniem cieszyła się również analityka weterynaryjna – 9 osób na miejsce. Wysoką pozycję w rekrutacyjnym rankingu zajęły także kryminalistyka w biogospodarce (5,2 osoby na miejsce), geodezja i kartografia (5,1) oraz hipologia i jeździectwo (4,6). Ten ostatni kierunek jest jedną z unikatowych propozycji Uniwersytetu w tegorocznej ofercie kształcenia.

– Co roku obserwujemy wysokie zainteresowanie naszą ofertą dydaktyczną. Potwierdza to, że prowadzimy kierunki, które są postrzegane jako perspektywiczne, odpowiadające aktualnym potrzebom rynku pracy oraz oczekiwaniom młodego pokolenia – podkreśla dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. uczelni, prorektor ds. studenckich i dydaktyki.

Na rok 2026/2027 w ofercie znalazło się ponad 40 kierunków studiów realizowanych w oparciu o nowoczesne programy nauczania i z wykorzystaniem bogatej bazy dydaktycznej. Kandydaci mogli wybierać również spośród nowości. Na studiach pierwszego stopnia pojawiły się inżynieria w bezpieczeństwie i obronności oraz akwakultura, natomiast na drugim stopniu – handel rolno-spożywczy.

Rosnąca liczba kandydatów to zdaniem władz uczelni nie tylko efekt atrakcyjnej oferty, ale przede wszystkim jakości kształcenia i możliwości zdobywania praktycznych kompetencji.

– Cieszy nas wzrost liczby kandydatów o dziesięć procent w stosunku do ubiegłego roku. Świadczy to o tym, że młodzi ludzie chcą zdobywać solidne wykształcenie, w tym umiejętności praktyczne, będąc w bezpośrednim kontakcie z pracownikami naukowymi i korzystając z nowoczesnej i bogatej infrastruktury naszej uczelni.

UNIWERSYTET PRZYRODNICZY w Lublinie

Aktualności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wydawca: Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.
Rada Programowa: Marcin Arciszewski, Barbara Futa, Agnieszka Kubik-Komar, Barbara Marcinek, Monika Michalak-Majewska, Krzysztof Olszewski, Krystyna Piotrowska-Weryszko (przewodnicząca).
Redakcja: Monika Jaskowiak – redaktor naczelny (e-mail: monika.jaskowiak@up.lublin.pl), Anna Wypychowska. **Korekta:** Agnieszka Brach, Agnieszka Litwińczuk, Magdalena Marcewicz, Renata Zelik.
Współpraca: Dział Rekrutacji i Promocji.
Projekt graficzny i łamanie: AZKO Zbigniew Kowalczyk. **Adres redakcji:** 20-950 Lublin, ul. Akademicka 15, skr. poczt. 158, tel. 81 445-68-05, e-mail: wydawnictwo@up.lublin.pl. **Druk:** Drukarnia Standruk w Lublinie, ul. Rapackiego 25

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów i modyfikacji tytułów.
Fotografia na I str. okładki: Fot. Agnieszka Brach

Za tym sukcesem stoją nie tylko atrakcyjne kierunki studiów, ale przede wszystkim wysoka jakość kształcenia – mówi dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. uczelni.

Dla osób, które zdecydowały się złożyć dokumenty osobiście, w dniach 16, 17 i 20 lipca (wzorem lat ubiegłych) przygotowano Strefę Kandydata. Pracownicy Działu Rekrutacji i Promocji prezentowali walory uczelni i zachęcali do zwiedzania kampusu, częstując lemoniadą oraz krówkami uniwersyteckimi. Z kandydatami oraz ich rodzicami rozmawiały także osoby pracujące w Biurze Stypendiów Studenckich oraz Biurze Domów Studenckich, zachęcając do zapoznania się z możliwościami wsparcia oraz informując o warunkach zakwaterowania w akademikach.

Strefa była również okazją do poznania historii kandydatów. Na przygotowanej mapie Polski mogli przypiąć pinezkę, wskazując miejsce, skąd przyjechali, a także opowiedzieć uczelnianym mediom społecznościowym, dlaczego wybrali właśnie ten kierunek.

– Wybrałam weterynarię, bo kocham zwierzęta i spełniam marzenie z dzieciństwa – powiedziała jedna z przyszłych studentek.

– A ja leśnictwo, by kontynuować tradycję rodzinną – dodał inny kandydat w tym samym materiale publikowanym w formie krótkiego filmu na Facebooku.

Za każdą z tych historii stoi inna motywacja – pasja, marzenia, rodzinne tradycje czy świadomy wybór przyszłej ścieżki zawodowej. Wszystkie łączy jedno: decyzja, by swoją akademicką przyszłość związać z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie.

Na kierunki, na które nie wypełniono limitu miejsc, drugi nabór na studia trwał do 17 września 2026 r.

Dział Rekrutacji i Promocji
Fot. Bartłomiej Dąbrowski

Kalendarium

LIPIEC

10 lipca

Rektor K. Kowalczyk wziął udział w spotkaniu przedstawicieli uczelni zaangażowanych w organizację I Ogólnopolskiego Konkursu dla Uczniów Szkół Rolniczych „Bezpieczeństwo w rolnictwie – wiedza dla przyszłości", które odbyło się w Centrali Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Warszawie.

13 lipca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w podpisaniu umów na realizację projektów badawczych wyłonionych w Konkursie Grantowym „Środowisko i nauka", które odbyło się w Centrum CereClimEn UMCS.

21 lipca

Rektor K. Kowalczyk wziął udział w uroczystości wręczenia dyplomów absolwentom analityki weterynaryjnej, która odbyła się na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej.

27 lipca

Rektor K. Kowalczyk wziął udział w obchodach Dnia Solidarności i Wolności, upamiętniających historyczny zryw Polaków w lipcu i sierpniu 1980 r. Uroczystości miały początek pod Pomnikiem Wdzięczność przy Drodze Męczenników Majdanka w Lublinie.

30 lipca

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w wojewódzkich obchodach Święta Policji, które odbyły się na Placu Teatralnym w Lublinie.

SIERPIEŃ

30 sierpnia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w Dożynkach Powiatowo-Gminnych Gminy Garbów, które odbyły się w Woli Przybysławskiej.

WRZESIEŃ

1 września

Prorektor B. Sołowiej uczestniczył w Lublinie w obchodach 87. rocznicy agresji Niemiec na Polskę.

14–16 września

Prorektor A. Marczuk wziął udział w zorganizowanej przez Międzynarodową Akademię Nauk Stosowanych w Łomży konferencji „Paradygmaty w naukach o zarządzaniu", która odbyła się w Tykocinie.

18–19 września

Prorektor A. Marczuk uczestniczył w konferencji „Rolnictwo ekologiczne – szansa dla rolników i konsumentów", zorganizowanej przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu.

Nowo mianowani profesorowie

Prof. dr hab. inż. Katarzyna Tajchman

Prof. dr hab. inż. Katarzyna Tajchman jest pracownikiem Zakładu Etologii Zwierząt w Katedrze Etologii Zwierząt i Łowiectwa na Wydziale Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Z uczelnią tą związana jest od początku swojej ścieżki akademickiej – w 2006 r. ukończyła studia magisterskie na kierunku ochrona środowiska, w 2010 r. uzyskała stopień doktora, a w 2020 roku doktora habilitowanego. 23 kwietnia 2026 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał dr hab. K. Tajchman tytuł profesora w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie zootechnika i rybactwo.

Jej główne zainteresowania naukowe koncentrują się wokół biologii i ekologii zwierząt łownych oraz chronionych, zrównoważonej hodowli fermowej jeleniowatych, różnorodności genetycznej dzikich zwierząt oraz ich koegzystencji z człowiekiem. Analizowała m.in. wpływ ruchu drogowego i kolei na populacje zwierząt, interakcje między gatunkami oraz presję drapieżniczą.

Dorobek publikacyjny prof. K. Tajchman obejmuje 189 pozycji, w tym 135 prac twórczych (50 w czasopismach z listy JCR). Łączna punktacja jej dorobku naukowego to 4363 pkt, a wartość wskaźników bibliometrycznych wynosi odpowiednio: sumaryczny impact factor 90,23, a indeks Hirscha 10. Jest autorką monografii poświęconej relacjom człowieka i jeleniowatych oraz współautorką licznych opracowań wieloautorskich. Brała udział w projektach badawczych m.in. dla Lasów Państwowych i Narodowego Centrum Nauki.

Prof. dr hab. K. Tajchman pełniła rolę promotora pomocniczego w jednym przewodzie doktorskim i promotora w dwóch postępowaniach o nadanie stopnia doktora. Była recenzentem w czterech przewodach doktorskich (w tym dwóch w Czech University of Life Sciences Prague), członkiem w pięciu komisjach doktorskich i jednym postępowaniu habilitacyjnym. Jako opiekun naukowy prowadziła kilkadziesiąt prac dyplomowych. Odbyła liczne staże naukowe w kraju i za granicą (m.in. w Czechach, Portugalii i na Litwie). Jest członkinią Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, Polskiego Związku Łowieckiego, Stowarzyszenia Forum dla Natury, Rady Naukowej Poleskiego Parku Narodowego, Rady Naukowo-Społecznej Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Janowskie". Za swoją działalność naukową wielokrotnie otrzymywała wyróżnienia od rektora UP w Lublinie.

Prof. dr hab. inż. Beata Zimowska

Prof. dr hab. inż. Beata Zimowska jest pracownikiem Katedry Ochrony Roślin, Zakładu Fitopatologii i Mykologii na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Badania naukowe prowadzone przez prof. dr hab. inż. Beatę Zimowską dotyczą zdrowotności wybranych roślin leczniczych i aromatycznych (MAPs) w warunkach uprawy polowej oraz określenia zagrożeń ze strony grzybów chorobotwórczych dla tych roślin, wymagań życiowych i zależności biotycznych oraz modeli infekcji nowych dla warunków Polski patogenów roślin leczniczych i aromatycznych (MAPs) taksonomii grzybów *Micromycetes* oraz ich mutualistycznych interakcji z galasotwórczmi gatunkami muchówek z rodzaju *Asphondylia* (*Diptera: Cecidomyiidae*) oraz poszukiwania nowatorskich rozwiązań w ochronie roślin z wykorzystaniem endofitów oraz syntetyzowanych przez nie metabolitów.

Jest autorką lub współautorką 92 publikacji, z czego 40 jest indeksowanych w bazie Scopus. Ponadto jest autorką 2 monografii naukowych oraz 8 rozdziałów monografii.

Aktualnie jest promotorem 1 doktoranta. Była promotorem 50 prac dyplomowych. Recenzowała 2 rozprawy doktorskie, była członkiem w 3 komisjach doktorskich.

Profesor Beata Zimowska rozwijała swoją karierę naukową w renomowanych ośrodkach naukowych w kraju i za granicą m.in. w Instytucie Ochrony Roślin w Ankarze (Turcja), Centrum Nanotechnologii Technicznego Uniwersytetu w Ostarawie (Republika Czeska) oraz na Uniwersytecie w Parmie (Włochy). W latach 2015–2024 uczestniczyła w wielu międzynarodowych programach szkoleniowych w Neapolu, Budapeszcie, Sofii, Edirne, Izmirze oraz Wilnie.

Profesor Beata Zimowska jest członkiem zespołów eksperckich: Croatian Scientific Foundation; National Research, Development and Innovation Office, Hungary; Sieci Badawczej Łukasiewicz w Departamencie Komercjalizacj oraz NCBR.

Od 2024 r. jest międzynarodowym wykładowcą na Uniwersytecie Ege oraz Trakaya w Turcji, w ramach programu Erasmus Teaching Staff Mobility.

Uczestniczyła w kilku projektach badawczych finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Od 2014 r. współpracuje z wieloma ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, m.in.: z Instytutem Fizjologii Roślin i Genetyki Bułgarskiej Akademii Nauk w Sofii, Uniwersytetem Fryderyka II w Neapolu, Instytutem Zrównoważonej Ochrony Roślin CNR w Neapolu, Wydziałem Biologii Trakya University w Edirne, Turcja oraz Wydziałem Biotechnologii, Uniwersytetu Amravati w Indiach.

23 lipca 2025 r. trzymała tytuł profesora w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Marian Wesołowski – nauczyciel akademicki, naukowiec i współtwórca rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

W dniach 23–25 czerwca 2026 r. w Rudzie Różanieckiej odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pod hasłem „Zrównoważone rolnictwo wobec wyzwań XXI wieku". Zorganizowała ją Katedra Herbologii i Technik Uprawy Roślin Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Jej uczestnikami byli wybitni pracownicy naukowi byłych i obecnych katedr ogólnej uprawy roli i roślin oraz jednostek pokrewnych z Instytutu Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Partnerem konferencji był Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa kierowany przez dr. Henryka Smolarza, doktoranta naszej Katedry. Prelegentami podczas obrad Konferencji byli także pracownicy firmy Team Agro Kuczyńska, dostarczającej na rynek krajowy środki ochrony roślin oraz materiał nasienny najważniejszych roślin uprawnych. Uściślając dane informacyjne, podkreślimy, że władze uczelni reprezentowali prorektor ds. kadr prof. dr hab. Andrzej Marczuk i dziekan Wydziału Agrobioinżynierii prof. dr hab. Barbara Kołodziej.

Trzydniowy program konferencji obejmował zarówno obrady plenarne, jak i spotkania terenowe w ciekawych miejscach florystycznych Lubelszczyzny.

Szczególnym punktem konferencji była uroczystość poświęcona uhonorowaniu ponadpięćdziesięcioletniego dorobku naukowego, dydaktycznego, kształceniowego i organizacyjnego prof. dr. hab. Mariana Wesołowskiego.

Prof. dr hab. Marian Wesołowski urodził się 1 stycznia 1949 r. w rodzinie chłopskiej, we wsi Wrzelów, w powiecie Opole Lubelskie, w województwie lubelskim. Z tego względu problemy wsi, produkcji rolnej i ogrodniczej oraz bogatą kulturę Powiśla Lubelskiego poznawał od najmłodszych lat. Mając zaledwie sześć lat, rozpoczął naukę w Szkole Podstawowej w Zagłobie, którą ukończył w 1962 r. W latach 1962–1966 uczęszczał do Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Opolu Lubelskim. Po ukończeniu szkoły średniej wybrał studia na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie. Ukończył je z wyróżnieniem w 1971 r. Po krótkim okresie pracy na stanowisku agronoma w Gminnej Radzie Narodowej w Łaziskach za namową prof. Franciszka Pawłowskiego 1 listopada tego samego roku rozpoczął pracę na etacie asystenta technicznego w Zakładzie Ogólnej Uprawy Roli i Roślin WSR w Lublinie. Po upływie roku przeniesiono go na etat asystenta naukowo-badawczego, a następnie na etat starszego asystenta naukowo-dydaktycznego. Od tego momentu jego rozwój naukowy przebiegał bardzo dynamicznie. W 1976 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk rolniczych na podstawie rozprawy o tematyce karpologicznej, w której omówił skład gatunkowy i liczbę nasion chwastów w glebach południowo-wschodniej Polski (promotorem rozprawy był prof. Franciszek Pawłowski, twórca lubelskiej szkoły herbologicznej). Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie uprawy roli i roślin otrzymał w 1981 r. Uzyskanie habilitacji było podstawą zatrudnienia go na etacie docenta w strukturach Wydziału Rolniczego. Za rozprawę doktorską i habilitacyjną otrzymał nagrody Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. W 1990 r. nadano mu tytuł naukowy profesora nauk rolniczych, a w 1995 r. minister edukacji narodowej mianował go na stanowisko profesora zwyczajnego, na którym pracował do przejścia na emeryturę 1 października 2019 r.

Przez kilkadziesiąt lat działalności naukowo-badawczej prof. Marian Wesołowski podejmował zagadnienia ważne z poznawczego i praktycznego punktu widzenia. Jego eksperymenty i dociekania naukowe były silnie związane z Lubelszczyzną oraz południowo-wschodnią i środkową Polską. Badania Profesora koncentrowały się przede wszystkim na herbologii, biologii i ekologii chwastów oraz na wpływie warunków siedliskowych i zabiegów

agrotechnicznych na plonowanie różnych roślin uprawnych. W szczególności zajmował się bioróżnorodnością zespołów roślinnych w agroekosystemach, fenologią i zwalczaniem chwastów – ze szczególnym uwzględnieniem metod profilaktycznych i mechanicznych oraz zmniejszonych dawek herbicydów – fitosocjologią, karpologią i bankiem diaspor chwastów w glebie i materiale nasiennym zbóż, odpornością chwastów na herbicydy, uprawą roślin w płodozmianach specjalistycznych i monokulturach, uproszczeniami w uprawie roli, międzyplonami, plonami wtórymi oraz niekonwencjonalnymi sposobami podnoszenia urodzajności gleb i wydajności roślin (agromelioracja piasków ziemią spławiakową z cukrowni, biostymulacja nasion światłem laserowym), agrotechniką soczewicy, łubinu, bobiku, grochu, rzepaku ozimego i zbóż oraz kształtowaniem się systemu korzeniowego roślin uprawnych.

Do unikalnych osiągnięć Profesora należy zaliczyć opracowanie map rozmieszczenia najgroźniejszych gatunków chwastów segetalnych w rolniczej przestrzeni produkcyjnej południowo-wschodniej Polski oraz wykazanie związków pomiędzy zachwaszczeniem aktualnym zbóż a zasobem diaspor chwastów w glebie pod tymi roślinami.

Dorobek naukowy Profesora obejmuje autorstwo lub współautorstwo aż 384 publikacji, w tym 250 monografii i rozpraw naukowych, 76 artykułów i komunikatów naukowych oraz 16 książek i skryptów; ponad 50 wydano w językach obcych. Ten ogromny, a nade wszystko nowatorski dorobek naukowy Profesora, stojący na wysokim poziomie metodycznym oraz nienaganny od strony merytorycznej, był źródłem inspiracji i przedmiotem dyskusji w licznych kręgach naukowych. Za szczególnie cenne należy uznać opracowania dotyczące wpływu warunków siedliskowych i agrotechnicznych na bank owoców i nasion chwastów krótkotrwałych oraz organów rozmnażania wegetatywnego chwastów wieloletnich w glebie. W zakresie tej tematyki Profesor jest niekwestionowanym autorytetem międzynarodowym, a jego badania są wciąż aktualne i cytowane oraz stanowią inspirację dla młodych adeptów nauki, a także przynoszą ewidentne korzyści gospodarce narodowej.

Duże znaczenie dydaktyczne miało opracowanie przez niego dwóch skryptów akademickich, które dla wielu studentów były i są cennym źródłem wiedzy na tematy ogólnouprawowe oraz plonowania roślin uprawnych. Jest współautorem 25 patentów i wzorów użytkowych krajowych i zagranicznych oraz 7 ekspertyz.

Prof. dr hab. Marian Wesołowski jest wielce zasłużonym nauczycielem oraz wychowawcą wielu roczników studentów i kadr naukowych. Jako nauczyciel akademicki uzyskał od studiującej młodzieży dyplom „Homo Didacticus". Pełnił funkcję promotora w 14 przewodach doktorskich oraz w 2 postępowaniach o nadanie tytułu doktora honoris causa AR i UP w Lublinie – prof. dr. Józefa Roli z IUNG we Wrocławiu (2002 r.) i prof. dr. hab. Franciszka Pawłowskiego (2003 r.). Wykonał 30 recenzji prac doktorskich i 24 recenzje rozpraw oraz postępowań awansowych w przewodach habilitacyjnych. Pozytywnie zrecenzował 19 wniosków do tytułu naukowego profesora, 18 wniosków na stanowisko profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego. Był promotorem 80 prac magisterskich i wielu inżynierskich – w tym wyróżnionych przez SITR NOT (Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Rolnictwa Naczelnej Organizacji Technicznej) w Lublinie. Wykonał recenzje 160 prac magisterskich, 76

projektów badawczych (granty) na zlecenie KBN, 75 prac naukowych oraz 2 podręczników.

Szczególne miejsce w działalności prof. Mariana Wesołowskiego zajmuje praca organizacyjna świadczona na rzecz uczelni i środowiska spoza niej. W 1989 r. objął kierownictwo Katedry Ogólnej Uprawy Roli i Roślin i sprawował tę funkcję przez 30 lat. Od 2010 r., po zmianie dokonanej na jego wniosek, jednostka funkcjonuje pod nazwą Katedra Herbologii i Technik Uprawy Roślin.

Kierowanie Katedrą było tylko jednym z wielu powierzanych mu zadań. W latach 1987–1990 był prodziekanem Wydziału Rolniczego, a następnie przez dwie kadencje, w latach 1990–1996, pełnił funkcję dziekana tego Wydziału. Ówczesny Komitet Badań Naukowych uznał Wydział Rolniczy kierowany przez prof. Wesołowskiego za najlepszą tego typu placówkę w Polsce. Pod uwagę brano dynamikę rozwoju Wydziału, liczbę i jakość realizowanych projektów badawczych, kontrakty zagraniczne, organizowane konferencje oraz przyrost kadry naukowej. Jako dziekan Profesor zorganizował kierunek technologia żywności, poszerzając w końcu XX wieku ofertę edukacyjną uczelni. W latach 2002–2008 przewodniczył senackiej komisji ds. gospodarstw doświadczalnych uczelni.

Najważniejszym rozdziałem w działalności organizacyjnej Profesora było pełnienie funkcji rektora uczelni. Prof. Marian Wesołowski jako jedyny w historii szkoły pełnił przez 14 lat funkcję rektora. W latach 1996–2002 był rektorem Akademii Rolniczej, zaś w latach 2008–2016 rektorem Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Jego urzędowanie jako rektora przyniosło istotne zmiany organizacyjne, dydaktyczne i inwestycyjne na uczelni. Utworzył Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Wydział Nauk Rolniczych w Zamościu. Zorganizował także punkty filialne uczelni w Opolu Lubelskim i Krasnymstawie. Senat kierowany przez niego zainicjował utworzenie kilkunastu nowych kierunków studiów, zaś liczba studentów na studiach dziennych, zaocznych i innych przekroczyła liczbę 13 000.

Jednym z najbardziej widocznych i podziwianych do dzisiaj rezultatów jego działalności była rozbudowa bazy dydaktycznej, doświadczalnej i badawczej uczelni. Prof. Marian Wesołowski był wizjonerem, a następnie inspiratorem budowy takich obiektów, jak: Agro II, Centrum Kongresowe, Biblioteka Główna, Innowacyjne Centrum Patologii i Terapii Zwierząt dla Wydziału Medycyny Weterynaryjnej przy ulicy Głębokiej 30, budynku przy ul. Skromnej 8 dla Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowego Nowych Technik i Technologii dla Wydziału Inżynierii Produkcji przy ulicy Głębokiej 28.

Ważną częścią jego działalności była restrukturyzacja i modernizacja rolniczych gospodarstw doświadczalnych, które zawsze traktował jako swoiste „srebra rodowe" uczelni. Dlatego za jego kadencji żadne z gospodarstw nie zostało sprzedane, dokupił nawet 10 ha pola w Zamościu. Zatrudnił także wtedy obecnych doktorów Dariusza Juszczaka i Grzegorza Siemińskiego, którzy do dzisiaj owocnie kierują gospodarstwami doświadczalnymi uczelni, przynosząc jej wymierne zyski finansowe. Mówiąc o majątku naszej Alma Mater, należy podkreślić, że wtedy doszło do sprawiedliwego rozdziału gruntów pomiędzy UMCS a naszą uczelnią. Sprawa ta budziła wiele dyskusji i była nierozstrzygnięta od 1944 r.

Aktywność organizacyjna Dostojnego Jubilata nie ograniczała się do macierzystej uczelni. W latach 1999–2000 był przewodniczącym Zespołu ds. Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Lubelszczyzny. Dwukrotnie – (w latach 2000–2001 oraz 2009–2010) – przewodniczył Kolegium Rektorów Szkół Publicznych Lubelszczyzny, a w latach 2003–2006 kierował Stowarzyszeniem Absolwentów i Przyjaciół Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Przez pięć kadencji należał do Komitetu Uprawy Roślin Polskiej Akademii Nauk, w latach 2003–2006 był członkiem jego Prezydium, a w latach 2003–2007 przewodniczył Sekcji Przyrodniczych Podstaw Produkcji Roślinnej w Komitecie Uprawy Roślin PAN. Był członkiem Sekcji Rolniczej w Zespole P06 Komitetu Badań Naukowych. Zasiadał także w Radzie Naukowej IUNG w Puławach, Radzie Naukowej Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie oraz w Zarządzie

Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. Należał również do organizacji krajowych i międzynarodowych związanych z agronomią, uprawą roli i ochroną roślin, w tym do Rady Naukowej czasopisma Annales UMCS sectio Agricultura, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, International Soil Tillage Research Organization oraz Polskiego Towarzystwa Agronomicznego i Polskiego Towarzystwa Ochrony Roślin.

Działalność publiczna Profesora obejmowała także pracę parlamentarną. Jako poseł na Sejm RP IV kadencji był członkiem Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Kultury i Środków Przekazu, a także członkiem zespołu przygotowującego nowe prawo o szkolnictwie wyższym w 2005 r.

Prof. Marian Wesołowski aktywnie uczestniczył w krajowym i międzynarodowym życiu naukowym. Brał udział w 25 zagranicznych sympozjach, konferencjach i kongresach naukowych. Był organizatorem 7 konferencji krajowych i 2 międzynarodowych. Uczestniczył w wielu zagranicznych wyjazdach studyjnych. Promował polskie rolnictwo i poznawał praktyki rolnicze Niemiec, Holandii, Belgii, Francji, Hiszpanii, Włoch, Austrii, Czech, Słowacji, Australii, Nowej Zelandii, USA i Chin.

Wieloletnia działalność naukowa, dydaktyczna, organizacyjna i społeczna prof. Mariana Wesołowskiego została uhonorowana licznymi odznaczeniami państwowymi, resortowymi, kościelnymi i regionalnymi. Do najważniejszych należą: Krzyż Kawalerski i Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Złoty Krzyż *Pro Eclesia et Pontifice* nadany przez papieża Jana Pawła II, Medal 80-lecia NIK, Medal za Zasługi w Rozwoju Województwa Lubelskiego, Medal „Za zasługi dla miasta Lublin", Medal 700-lecia Miasta Lublin, Medal 550-lecia Województwa Lubelskiego. Otrzymał 14 nagród resortowego ministra, w tym nagrody za pracę doktorską i habilitacyjną.

Wyrazem międzynarodowego uznania były przyznane Profesorowi godności akademickie. W 2001 r. otrzymał tytuł profesora honoris causa znanego w Europie Uniwersytetu Rolniczego we Lwowie z siedzibą w Dublanach, a w 2013 r. – doktora honoris causa Uniwersytetu Techniczno-Leśnego we Lwowie. W 2021 r. otrzymał zaszczytny tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Rektor prof. dr hab. dr h.c. multi Krzysztof Kowalczyk, przemawiając podczas uroczystości, wyraził wdzięczność za jego wspaniałą działalność naukową, dydaktyczną oraz za rozbudowę Uniwersytetu. Dodał przy tym, że szczególnego znaczenia nabiera fakt nadania tytuł doktora honoris causa przez społeczność akademicką pracownikowi z własnego grona, co jest podkreśleniem jego zasług dla macierzystej uczelni.

W działalności Dostojnego Jubilata trudno oddzielić naukowca od nauczyciela akademickiego i organizatora. Badania prowadzone z myślą o praktyce rolniczej szły w parze z kształceniem studentów i młodych naukowców, natomiast zdobyte doświadczenie naukowe i dydaktyczne znajdowało odzwierciedlenie w sposobie kierowania Katedrą, Wydziałem i całym Uniwersytetem.

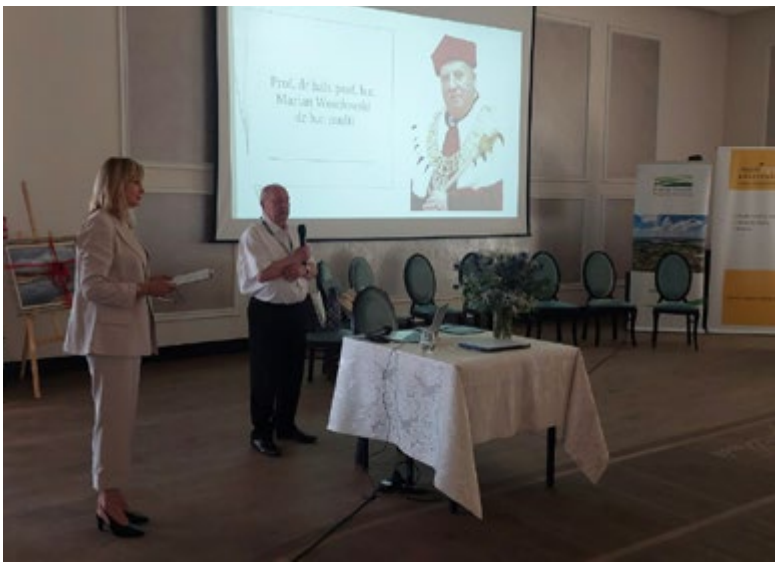
Szczególnie trwałym elementem jego dorobku pozostaje wkład w rozwój Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Trzydzieści lat kierowania Katedrą, wieloletnia działalność we władzach Wydziału, cztery kadencje rektorskie, rozwijanie oferty dydaktycznej, tworzenie nowych jednostek, rozbudowa infrastruktury oraz modernizacja gospodarstw doświadczalnych składają się na wielowymiarową działalność, której efekty są obecne w uczelni do dziś.

Wkład pracy i osiągnięcia Jubilata w kwestii funkcjonowania uczelni i jej otoczenia są nieprzemijające i powszechnie zauważalne. Są również efekty mniej spektakularne, ale ważne. Wymienić tu należy chociażby powołanie do życia gazety uczelnianej (Aktualności Akademii Rolniczej w Lublinie), wprowadzenie flagi uczelni, budowę postumentów i obelisków, pod którymi chętnie fotografują się absolwenci i mieszkańcy Lublina.

Uroczyste uhonorowanie albo inaczej benefis prof. dr. hab. dr. h.c. multi Mariana Wesołowskiego podczas czerwcowej konferencji w Rudzie Różanieckiej był nie tylko przypomnieniem jego imponującego dorobku naukowego. Stał się przede wszystkim okazją do podkreślenia roli, jaką Jubilat odegrał w rozwoju uczelni oraz lubelskiego i krajowego środowiska akademickiego. W osobie Profesora łączą się doświadczenia badacza, nauczyciela, organizatora i wieloletniego gospodarza uczelni, z którą związał niemal całe swoje dorosłe życie. Na zakończenie pragniemy podkreślić, że działalność profesora Wesołowskiego była ukierunkowana na problemy nurtujące wszystkich pracowników i studentów. Do każdego odnosił się z wielką kulturą i życzliwością, służąc pomocą. Z pewnością zostało to docenione w 4-krotnym wyborze Profesora na najważniejszą funkcję w uczelni, czyli rektora naszej Alma Mater.

Małgorzata Haliniarz, Justyna Łukasz
Fot. Archiwum prywatne M. Wesołowski; Wojciech Biszczak

Sukcesy twórców wynalazków w międzynarodowych konkursach

Za nami udział w międzynarodowych wydarzeniach poświęconych transferowi technologii oraz promocji innowacyjnych rozwiązań w różnych dziedzinach gospodarki i życia społecznego. Integralną częścią targów innowacji są międzynarodowe konkursy wynalazczości, w ramach których prezentowane wynalazki oceniane są przez międzynarodowe interdyscyplinarne zespoły jurorów.

W ocenie rozwiązań jury bierze pod uwagę poziom nowatorstwa, zapotrzebowanie społeczne, poziom gotowości technologicznej TRL (służący do oceny, jak blisko wdrożenia na rynek jest dany projekt lub technologia), możliwości komercjalizacji oraz potwierdzenie skuteczności rozwiązań stosownymi wynikami badań.

Międzynarodowe Targi Wynalazczości Concours Lépine, które odbyły się w Paryżu w dniach 30.04–10.05.2026 r., należą do najbardziej prestiżowych i najstarszych wydarzeń wystawienniczo-konkursowych na świecie. Zaprezentowane w konkursie wynalazki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zyskały uznanie międzynarodowego jury:

- Wynalazek „Biostymulator roślinny" został nagrodzony srebrnym medalem w sekcji transferu technologii i wdrażania postępu technicznego. Autorami wynalazku są: prof. dr hab. inż. Sławomir Kocira; prof. dr hab. inż. Anna Kocira; dr hab. inż. Stanisław Parafiniuk, prof. uczelni; dr inż. Paweł Karpiński; prof. dr hab. Michał Świeca; dr hab. Izabela Jośko, prof. uczelni.

Biostymulator roślinny na bazie wierzbówki kiprzycy stanowi skuteczne i przyjazne dla środowiska rozwiązanie poprawiające efektywność produkcji roślinnej poprzez aplikację dolistną, łącząc naturalne pochodzenie, wysoką aktywność biologiczną oraz wymierne korzyści agronomiczne. Wyniki badań dowodzą, że biostymulator wspiera metabolizm roślin, poprawia efektywność pobierania składników pokarmowych oraz zwiększa odporność na stres środowiskowy. Prace nad rozwojem technologii prowadzone są na Wydziale Inżynierii Produkcji, Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Wydziale Agrobioinżynierii UP w Lublinie.

- Wynalazek „Sposób otrzymywania biomateriału na bazie hydroksyapatytu do zastosowań w inżynierii tkankowej i biomateriał na bazie hydroksyapatytu" został nagrodzony wyróżnieniem i otrzymał dyplom specjalny w sekcji transferu technologii i wdrażania postępu technicznego. Autorzy wynalazku to: dr hab. Joanna Wessely-Szponder, prof. uczelni; mgr inż. Beata Drzewiecka; prof. dr hab. Michał Świeca; mgr Dominika Nguyen Ngoc.

Celem wynalazku jest poprawa jego osteoindukcyjnych i immunomodulacyjnych właściwości, które aktywnie wspierają regenerację tkanki kostnej oraz wpływają na układ odpornościowy, tak aby zoptymalizować proces gojenia. Biomateriał według wynalazku może mieć zastosowanie do wypełnień ubytków kostnych, pokryć implantów tytanowych, nośników dla leków przeciwzapalnych, rusztowań dla hodowli MSC (mezenchymalne komórki macierzyste) i ich aplikacji klinicznej, elementów biodegradowalnych dla zastosowań w miejscu ich występowania. Wynalazek może przyczynić się do szybszego gojenia złamań i ubytków kostnych, zmniejszenia ryzyka powikłań pooperacyjnych, poprawy komfortu życia pacjentów po urazach. W praktyce oznacza to krótszy czas leczenia, większą skuteczność terapii i lepsze efekty rekonstrukcji kości. Prace nad rozwojem technologii prowadzone są na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej oraz Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie.

Międzynarodowe Targi Concours Lépine w tegorocznej edycji zgromadziły ponad 500 innowacyjnych rozwiązań prezentowanych przez wystawców z kilkunastu krajów świata, m.in. z Niemiec, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Belgii, Maroka, Tajwanu, Chin oraz

Polski. Wynalazki prezentowano w sektorach branżowych oraz sektorach narodowych, w tym w Pawilonie Polskim.

Kolejne wydarzenie – Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG, które odbyły się w dniach 2–3.06.2026 r. w Katowicach, to platforma promocji innowacyjnych produktów, technologii i usług z różnych branż i dziedzin. Prezentowane w konkursie innowacyjne rozwiązania Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zostały poddane ocenie międzynarodowego jury i otrzymały nagrody:

- „Sposób otrzymywania kompozycji ziołowej do pielęgnacji skóry wymienia i okolic u bydła oraz kompozycja do pielęgnacji i poprawy dobrostanu skóry wymienia i okolic u bydła zapobiegająca powstawaniu podrażnień w szczególności u bydła mlecznego" nagrodzony został złotym medalem oraz Canadian Special Award of Excellence. Autorzy wynalazku to: prof. dr hab. Renata Urban-Chmiel; dr Ewelina Pyzik; prof. dr hab. Cezary Kowalski; mgr Monika Osypiuk; Bożena Polska; prof. dr hab. Sławomir Kocira; dr hab. Stanisław Parafiniuk, prof. uczelni; dr hab. Urszula Złotek, prof. uczelni.

Preparat „Her-bov" to ekologiczny produkt przeznaczony do pielęgnacji i poprawy dobrostanu skóry wymienia i okolic u krów. Idea opracowania preparatu wynika z powszechnego występowania urazów skóry wymienia powstających głównie podczas procesu udoju, ale również w czasie całej dziennej aktywności zwierzęcia. Utrzymuje skórę w dobrej kondycji, zapobiegając urazom i zapaleniu wymienia. Zastosowane rozwiązanie jest w pełni ekologiczne i nie ma efektu toksycznego. Łagodzące ból, kojące oraz antyseptyczne działanie preparatu eliminuje konieczność stosowania niesterydowych leków przeciwzapalnych i tym samym eliminuje konieczność wprowadzania okresu karencji na mleko pozyskiwane od krów.

- „Jogurt o zwiększonej zawartości błonnika i przeciwutleniaczy" został nagrodzony srebrnym medalem. Autorami wynalazku są: prof. dr hab. Jolanta Król; dr hab. Aneta Brodziak, prof. uczelni; dr hab. Mirosława Chwil, prof. uczelni; dr hab. Anna Teter.

Jogurt funkcjonalny z dodatkiem liofilizowanych płatków kwiatów chabra bławatka to produkt bogaty w błonnik i związki o właściwościach przeciwutleniających. Dodanie surowców roślinnych jako naturalnego źródła przeciwutleniaczy jest korzystne nie tylko dla zdrowia człowieka, ale także wydłuża trwałość produktu. Kwiaty, jako naturalny dodatek, mogą stanowić źródło przeciwutleniaczy i błonnika pokarmowego, a także naturalny barwnik. Dieta bogata w błonnik wspomaga leczenie wielu chorób, w tym dysfunkcji przewodu pokarmowego, otyłości, cukrzycy oraz chorób układu sercowo-naczyniowego. Ponadto coraz większą uwagę zwraca się na produkcję żywności opartą na lokalnie pozyskiwanych surowcach.

Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG to wydarzenie prezentujące potencjał i dorobek myśli technologicznej i nauki. W trakcie wielu lat istnienia wypracowały sobie wysoką międzynarodową renomę, czego świadectwem jest coroczne ich wsparcie przez najwyższej rangi instytucje, w tym przez Światową Organizację Własności Intelektualnej WIPO (jedną z 16 agend ONZ).

Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie odpowiedzialne za zgłoszenie wynalazków do konkursów reprezentowała Agnieszka Komarzeniec, broker innowacji w Projekcie Science4Business – Nauka dla Biznesu. Wydarzenia były doskonałą okazją do promocji innowacyjnych rozwiązań opracowanych przez twórców z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz do licznych rozmów z przedstawicielami środowisk naukowych i biznesowych.

Udział Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie został sfinansowany ze środków Zadania „Inkubator Rozwoju" realizowanego w ramach ustanowionego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego projektu pozakonkursowego pn. Science4Business – Nauka dla Biznesu, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki na lata 2021–2027.

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG, które odbyły się w dniach 2–3 czerwca 2026 r. w Katowicach, to coroczne wydarzenie. Promuje ono nowe technologie, wynalazki oraz usługi z Polski i ze świata, łącząc naukę z biznesem, co przyczynia się do wdrażania innowacji na rynek.

- Prezentowane w konkursie innowacyjne rozwiązania Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie „Sposób wytwarzania preparatu z wytłoków z czarnuszki i preparat z czarnuszki" zostały poddane ocenie międzynarodowego jury i otrzymały złoty medal oraz nagrodę specjalną od Polskiej Izby Rzeczników Patentowych. Autorzy wynalazku to: prof. dr hab. Renata Różyło; prof. dr hab. Grzegorz Gładyszewski; dr hab. inż. Dariusz Chocyk; prof. dr hab. Dariusz Dziki; prof. dr hab. Michał Świeca; dr hab. Arkadiusz Matwijczuk; dr inż. Sławomir Gawłowski; dr inż. Monika Wójcik; prof. dr hab. Urszula Gawlik-Dziki.

Innowacyjny preparat z wytłoków czarnuszki, uzyskany dzięki fermentacji i mikronizacji, wyróżnia się wysoką zawartością białka i błonnika oraz silną aktywnością antyoksydacyjną. Może wzbogacać różnorodne produkty spożywcze i wpisuje się w trendy *clean label* polegający na tworzeniu produktów o jak najprostszym i krótkim składzie oraz zrównoważonej produkcji. Celem wynalazku było opracowanie sposobu wytwarzania pełnowartościowego preparatu z wytłoków z czarnuszki, stanowiących produkt uboczny tłoczenia oleju, który mimo przetworzenia pozostaje bogatym źródłem składników odżywczych i bioaktywnych. Istota rozwiązania polega na zastosowaniu wieloetapowego procesu obejmującego mikronizację, fermentację oraz liofilizację wytłoków z czarnuszki, co prowadzi do uzyskania stabilnego preparatu proszkowego o wysokiej wartości funkcjonalnej.

- „Sposób i urządzenie do odzyskiwania mięsa ryb ze szkieletów rybnych" został nagrodzony brązowym medalem. Autorami wynalazku są: dr hab. inż. Jacek Mazur, prof. uczelni; prof. dr hab. Marian Panasiewicz; prof. dr hab. inż. Paweł Sobczak; prof. dr hab. inż. Kazimierz Zawiślak; mgr Patrycja Łusiak; prof. dr hab. Piotr Skałecki; prof. dr hab. Mariusz Florek.

Celem wynalazku jest opracowanie sposobu skutecznego odzyskiwania mięsa ryb ze szkieletów rybnych z zastosowaniem natrysku płynu pod ciśnieniem. W rozwiązaniu przedstawiono proces odzyskiwania mięsa poprzedzony krótkotrwałą obróbką termiczną w celu ułatwienia zabiegu odzyskiwania mięsa ryby z kręgosłupa. Zaproponowany sposób oczyszczania kręgosłupa ryby powstającego po procesie filetowania pozwala odzyskać z niego pewne ilości surowca mięsnego o wyższej jakości. Urządzenie oparte jest na działaniu strumienia powietrza pod odpowiednim ciśnieniem, co powoduje odrywanie kawałków mięsa.

Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG zgromadziły setki nowatorskich technologii z całego świata. Wydarzenie to było kluczowym punktem spotkań dla naukowców, przedstawicieli centrów transferu technologii oraz przedsiębiorców poszukujących gotowych rozwiązań rynkowych. Dla sektora akademickiego targi stanowiły niepowtarzalną okazję do prezentacji przed międzynarodowym jury oraz potencjalnymi inwestorami wyników badań i komercjalizacji autorskich patentów. Z kolei zaproszeni klienci oraz przedstawiciele przemysłu zyskali bezpośredni dostęp do pionierskich technologii, które mogłyby zoptymalizować ich dotychczasowe procesy biznesowe. Tegoroczna edycja, objęta prestiżowym patronatem honorowym Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO), udowodniła, że strategiczny dialog między nauką a biznesem jest fundamentem nowoczesnej gospodarki.

Serdecznie gratulujemy twórcom innowacyjnych rozwiązań!

Agnieszka Komarzeniec

Fot. Agnieszka Komarzeniec, Bartłomiej Dąbrowski

Udział w 19. Międzynarodowych Targach Wynalazków i Innowacji INTARG 2026 został sfinansowany ze Strategii rozwoju uczelni IDUB na lata 2024–2026, a zaplanowany i zrealizowany przez Centrum Transferu Technologii.

Nauka bez granic

Międzynarodowa wymiana doświadczeń, prezentacja wyników badań młodych naukowców oraz rozwój kompetencji potrzebnych we współczesnej nauce to najważniejsze cele 5th International PhD Students' Conference: Environment–Plant–Animal–Product, wydarzenia zorganizowanego przez Szkołę Doktorską Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Tegoroczna edycja połączyła konferencję naukową z dwudniowymi międzynarodowymi warsztatami realizowanymi w ramach projektu STER NAWA.

W dniach 22–24 kwietnia 2026 r. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie po raz piąty stał się miejscem spotkania doktorantów, młodych naukowców oraz uznanych badaczy reprezentujących różne obszary nauki. Pierwszego dnia w Centrum Kongresowym UP w Lublinie odbyła się konferencja, natomiast 23 i 24 kwietnia uczestnicy przenieśli się do Nałęczowa, gdzie zorganizowano warsztaty International Workshops at the University of Life Sciences in Lublin.

Międzynarodowe spotkanie młodej nauki

Skala piątej edycji potwierdziła, że konferencja organizowana przez Szkołę Doktorską UP w Lublinie stała się rozpoznawalnym forum wymiany doświadczeń młodych badaczy. W wydarzeniu uczestniczyło około 320 osób reprezentujących 14 krajów, m.in. Portugalię, Kolumbię, Rumunię, Chiny, Hiszpanię, Ukrainę, Niemcy, Czechy, Słowację, Węgry, Serbię, Turcję, Litwę i Polskę. Istotą konferencji były przede wszystkim prezentacje młodych naukowców. Uczestnicy przedstawili wyniki swoich badań w formie wystąpień ustnych i posterów, a obrady odbywały się w sześciu równoległych sesjach: Food quality, Animal sciences, Plant sciences, Environmental sciences, Technology oraz Health and basic sciences. Tak szeroki zakres tematyczny dobrze odzwierciedla interdyscyplinarny charakter badań prowadzonych współcześnie w naukach przyrodniczych, rolniczych, technologicznych i naukach o zdrowiu. Jednocześnie umożliwił spotkanie badaczy reprezentujących odmienne dyscypliny i spojrzenie na prezentowane problemy z różnych perspektyw.

Od bioróżnorodności po przyszłość systemów żywnościowych

Ważnym elementem programu były wykłady zaproszonych ekspertów z zagranicznych ośrodków naukowych. Ich tematyka pokazała, jak szeroki jest dziś zakres wyzwań stojących przed naukami przyrodniczymi.

Dr Eduardo Ferreira z Universidade de Aveiro w Portugalii przedstawił możliwości wykorzystania nieinwazyjnego pobierania materiału genetycznego i środowiskowego DNA (eDNA) w monitorowaniu dzikich zwierząt oraz bioróżnorodności. Dr Monica Florescu z Transilvania University of Brașov w Rumunii omówiła zastosowanie nanomateriałów w detekcji i kontrolowanym transporcie cząsteczek, wskazując ich potencjał dla diagnostyki i biotechnologii. Dr João Carvalho z Universidade de Aveiro w Portugalii zaprezentował zależności pomiędzy działalnością człowieka a przemianami ekosystemów śródziemnomorskich. Z kolei dr Augusto Carlos Castro-Núñez z International Center for Tropical Agriculture w Kolumbii skoncentrował się na możliwościach ograniczania wpływu systemów żywnościowych na klimat. Do tego problemu nawiązywał również doc. Francisco Ceacero Herrador z Czech University of Life Sciences Prague, przedstawiając wpływ zmian klimatycznych na produkcję rolniczą oraz możliwości wykorzystania alternatywnych gatunków zwierząt. Wspólnym mianownikiem wykładów była odpowiedź nauki na problemy, które coraz częściej wymagają współpracy ponad granicami tradycyjnych dyscyplin: zmiany klimatyczne, ochrona różnorodności biologicznej,

bezpieczeństwo żywnościowe, rozwój nowych technologii i zrównoważona produkcja.

Sześć obszarów nauki – wspólna przestrzeń dyskusji

Główna część konferencji obejmowała obrady prowadzone w sześciu równoległych sesjach tematycznych: Environmental Sciences, Plant Sciences, Animal Sciences, Technology, Food Quality oraz Health and Basic Sciences. Każdą z nich otwierało krótkie wystąpienie eksperckie, wprowadzające uczestników w problematykę danego obszaru, następnie doktoranci i młodzi naukowcy prezentowali wyniki własnych badań. Nad poziomem merytorycznym oraz sprawnym przebiegiem poszczególnych sesji czuwali doświadczeni pracownicy naukowi Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Sesji Environmental Sciences przewodniczył dr hab. Sławomir Ligęza, prof. uczelni, natomiast wystąpienie wprowadzające wygłosił dr hab. Viktor Korzun. Ten sam prelegent otworzył również sesję Plant Sciences, której przewodniczyła dr Joanna Sender. Obradom w ramach Animal Sciences przewodniczyła dr hab. Mariola Bochniarz, prof. uczelni, a wystąpienia wprowadzające przedstawili Dr Karina Savvulidi Vargova oraz Assistant Professor Ing. Filipp Georgijevič Savvulidi, Ph.D. Sesji Technology przewodniczył dr hab. Maciej Combrzyński, prof. uczelni, a wykład wprowadzający wygłosiła dr Emilia Osmólska. Sesję Food Quality prowadziła dr hab. Monika Sujka, prof. uczelni, natomiast wprowadzenie przedstawił dr hab. Maciej Nastaj. Obradom w ramach Health and Basic Sciences przewodniczyła dr hab. Marta Wójcik, prof. uczelni, a część wprowadzającą przygotowała dr Monica Florescu.

Taki układ programu pozwolił połączyć prezentacje młodych badaczy z doświadczeniem ekspertów reprezentujących poszczególne dyscypliny naukowe. Sześć sesji podkreśliło interdyscyplinarny charakter konferencji – od problematyki środowiskowej i nauk o roślinach, poprzez nauki o zwierzętach i technologie, aż po jakość żywności, nauki podstawowe oraz zagadnienia związane ze zdrowiem. Dla doktorantów była to okazja nie tylko do przedstawienia własnych wyników badań, lecz także do ich przedyskutowania, uzyskania cennych informacji zwrotnych oraz spojrzenia na podejmowane problemy badawcze z perspektywy innych dyscyplin.

W wydarzeniu uczestniczyli również: prof. Oleg Melnyk z National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine w Kijowie (Ukraina), prof. dr Paulius Matusevičius z Lithuanian University of Health Sciences w Kownie (Litwa) oraz dziekan Szkoły Doktorskiej – prof. dr Murat Kanbur z Faculty of Veterinary Medicine, Erciyes University (Turcja).

Laureatami poszczególnych sesji zostali:

- Animal Sciences – Aleksandra Ziółek: *Insect colonization of submerged substrates and carcasses in a river habitat*;
- Food Quality – Robert Wraczewski: *Physicochemical properties of gelatin and vegan jelly candy enriched with dietary fiber*;
- Plant Sciences – Dawid Świstak: *From seed microbiome to plant performance: plant growth-promoting traits of endophytes isolated from crambe seeds*;
- Technology – Burcu Aykanat: *Application of cocoa fiber as a by-product of cocoa processing in pasta production*;
- Environmental Sciences – Anna Gryboś: *Flupyradifuron, a new-generation pesticide, versus honeybees*;
- Health and Basic Sciences – Krystian Siwek: *Friend or foe? Application of the transient matrix effect in blood opioid analysis*.

Wyróżnienia w Poster Session otrzymali: Poovathingal Kurian Athul, Zuzanna Tarasek, Michał Arciszewski oraz Kamila Górka.

Podczas wydarzenia przyznano również nagrodę Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności, której laureatką została Aleksandra Saweczko.

Konferencja jako przestrzeń rozwoju doktorantów

Dla doktorantów udział w międzynarodowej konferencji oznacza znacznie więcej niż możliwość przedstawienia wyników własnych badań. To także praktyczne przygotowanie do funkcjonowania w międzynarodowym środowisku akademickim. Prezentacja wyników w języku angielskim, dyskusja z ekspertami, odpowiedzi na pytania uczestników i konfrontowanie własnych rezultatów z badaniami prowadzonymi w innych ośrodkach są istotnym elementem kształtowania samodzielności naukowej. Równie ważna jest możliwość nawiązywania kontaktów, które w przyszłości mogą prowadzić do wspólnych publikacji, projektów, staży czy kolejnych inicjatyw badawczych. Konferencja stworzyła również przestrzeń dla spotkania doktorantów z doświadczonymi przedstawicielami środowiska akademickiego, instytucji naukowych, parków narodowych, organizacji doktoranckich oraz otoczenia społeczno-gospodarczego. Obecność tak zróżnicowanego grona uczestników podkreśliła, że współczesne kształcenie doktorantów nie ogranicza się wyłącznie do realizacji indywidualnego projektu badawczego.

Docenienie aktywności naukowej i popularyzacja nauki

Istotnym punktem programu konferencji było również uhonorowanie osiągnięć i aktywności naukowej doktorantów. Podczas wydarzenia odbyło się wręczenie nagród projakościowych

IDUB, którego dokonała dr hab. Alina Anna Kowalczyk-Juśko, prof. uczelni wspólnie z prof. dr. hab. Andrzejem Jakubczakiem, dyrektorem Szkoły Doktorskiej UP w Lublinie. Program IDUB stanowi jeden z ważnych elementów działań Uniwersytetu ukierunkowanych na systematyczne podnoszenie jakości działalności naukowej w ramach programu IDUB „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza". W obszarze nauki szczególny nacisk położono na zwiększanie jakości i międzynarodowej widoczności badań, rozwijanie doskonałości publikacyjnej oraz wspieranie umiędzynarodowienia badań prowadzonych w Szkole Doktorskiej. Ważnym elementem działań w obszarze rozwoju kadry jest natomiast finansowanie stypendiów projakościowych dla najlepszych doktorantów. Wręczenie nagród podczas międzynarodowej konferencji doktorantów miało szczególny wymiar. Stanowiło nie tylko formę wyróżnienia dotychczasowych osiągnięć młodych naukowców, ale również podkreślało znaczenie jakości prowadzonych badań, aktywności publikacyjnej i zaangażowania doktorantów w rozwój naukowy Uniwersytetu. Zgodnie ze Strategią rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, w ramach działań związanych z projektem „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza" (IDUB) przyznano stypendia projakościowe za publikacje naukowe znajdujące się w najwyższym kwartylu (Q1). Wyróżnienia otrzymali doktoranci kształcący się w Szkole Doktorskiej UP w Lublinie oraz jej absolwenci, którzy w 2025 r. spełnili kryteria przyznania stypendium.

Stypendia za publikacje Q1 otrzymało 25 młodych naukowców reprezentujących różne etapy kariery naukowej – od doktorantów pierwszego roku po absolwentów Szkoły Doktorskiej będących obecnie pracownikami Uniwersytetu. Wyróżnieni zostali: Anna Gryboś, Athul Kurian, Angelika Śliwka, Kinga Zdybel, Paweł Grychnik, Kamila Kaszycka, Paulina Kawecka, Agata Michalska, Anastasiya Ramankevich, Klaudia Rząd, Karolina Sokal, Kaja Ziółkowska-Twarowska, Mikołaj Feculak, Aleksandra Marzec, Szymon Milewski, Julia Fabjanowska, Dorota Gajowniczek-Ałasa, Aleksandra Garbacz, Radosław Smagieł, Karolina Wengerska, Karolina Różaniecka-Zwolińska, a także absolwenci Szkoły Doktorskiej i pracownicy UP w Lublinie: Agata Hahaj-Siembida, Julia Wójcik-Madej, Maciej Bryś i Adam Staniszewski.

W ramach działań projakościowych doceniono również aktywność doktorantów w pozyskiwaniu środków na prowadzenie badań. Za kierowanie projektami finansowanymi ze źródeł zewnętrznych wyróżnieni zostali Kamila Kaszycka oraz Jordan Wilk. Ten rodzaj aktywności ma szczególne znaczenie w kształceniu młodych naukowców, ponieważ rozwija ich samodzielność badawczą oraz przygotowuje do skutecznego ubiegania się o finansowanie własnych projektów.

Włączenie ceremonii wręczenia nagród IDUB do programu konferencji symbolicznie połączyło dwa ważne aspekty rozwoju młodego naukowca – prezentowanie własnych badań w międzynarodowym środowisku oraz docenianie wysokiej jakości i ponadstandardowej aktywności naukowej. W ten sposób konferencja stała się zarówno miejscem wymiany wiedzy i doświadczeń, jak i przestrzenią promowania najlepszych praktyk oraz osiągnięć młodych badaczy Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Nagrody projakościowe stanowią jeden z instrumentów wspierania najbardziej aktywnych naukowo doktorantów i wpisują się w działania Uniwersytetu związane z podnoszeniem jakości badań oraz budowaniem kultury doskonałości naukowej. Ich celem jest

nie tylko docenienie już osiągniętych rezultatów, ale także motywowanie młodych badaczy do dalszego rozwoju, podejmowania ambitnych tematów badawczych, zwiększania aktywności publikacyjnej oraz uczestnictwa w krajowej i międzynarodowej współpracy naukowej.

Nauka, która wychodzi poza mury Uniwersytetu

Konferencja stworzyła również przestrzeń dla popularyzacji nauki i prezentowania jej w formie dostępnej dla odbiorców spoza wąskich specjalizacji badawczych. Temu celowi służyła obecność inicjatywy Academic Lublin reprezentowanej przez Wiktorię Herun i Joannę Kot, wspólnie z projektem „Skrót Myślowy – Lubelska Scena Nauki" („Mental Shortcut – The Lublin Science Stage") reprezentowanym przez Kamilę Kaszycką i Jordana Wilka.

Obecność inicjatyw popularyzujących naukę dobrze wpisywała się w ideę konferencji. Współczesny naukowiec powinien bowiem nie tylko prowadzić badania i publikować ich wyniki, lecz również potrafić komunikować znaczenie swojej pracy szerokiemu gronu odbiorców. Łączenie środowiska akademickiego z inicjatywami popularyzatorskimi sprzyja budowaniu dialogu pomiędzy nauką a społeczeństwem oraz pokazuje, że wyniki badań mogą być przedstawiane w sposób jednocześnie rzetelny, zrozumiały i angażujący.

Oba elementy – wyróżnienie osiągnięć doktorantów poprzez nagrody projakościowe IDUB oraz obecność inicjatyw popularyzujących naukę – uzupełniły naukowy charakter konferencji o ważny wymiar instytucjonalny i społeczny. Pokazały również szerszą rolę Szkoły Doktorskiej i Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: tworzenie warunków do prowadzenia wysokiej jakości badań, wspieranie rozwoju młodych naukowców, docenianie ich osiągnięć oraz przygotowywanie ich do odpowiedzialnego komunikowania wiedzy.

Od wiedzy do kompetencji – International Workshops

Naturalną kontynuacją konferencji były zorganizowane w dniach 23–24 kwietnia w Nałęczowie międzynarodowe warsztaty realizowane w ramach projektu STER NAWA „Actions towards the internationalization of the Doctoral School of the University of Life Sciences in Lublin (I-SDUPL)". Ich program został skonstruowany tak, aby rozwijać kompetencje wykraczające poza specjalistyczny

warsztat badawczy. Doktoranci pracowali nad sposobami prowadzenia angażujących zajęć akademickich, komunikacją naukową, neurodydaktyką, funkcjonowaniem w środowisku międzykulturowym oraz umiejętnością mierzenia się ze złożonymi problemami społecznymi i środowiskowymi. Mirek Urban podczas warsztatu „From information to engagement – how to conduct memorable classes" pokazywał, jak przejść od prostego przekazywania informacji do angażowania odbiorców i budowania narracji ułatwiającej zapamiętywanie treści. Agnieszka Mądrakiewicz-Stanek podczas „Neurodidactics in university classes" przybliżyła uczestnikom możliwości wykorzystania wiedzy dotyczącej pamięci, koncentracji i procesów uczenia się w projektowaniu zajęć akademickich. Międzynarodowy wymiar kształcenia był szczególnie widoczny podczas warsztatu prowadzonego online przez Gugulethu Tshabalala z University of KwaZulu-Natal w Republice Południowej Afryki. Uczestnicy analizowali znaczenie komunikacji i kompetencji międzykulturowych w pracy naukowej. Z kolei dr Małgorzata Anielka Pieniążek z UCL Institute of Education w Wielkiej Brytanii podczas warsztatu „You have knowledge… Now what? Skills and values for navigating complex environmental challenges" zwróciła uwagę na rolę krytycznego myślenia, odpowiedzialności społecznej i współpracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu współczesnych problemów środowiskowych.

Połączenie konferencji naukowej z warsztatami pozwoliło więc przejść od prezentowania wyników badań do rozwijania kompetencji potrzebnych do tego, aby skutecznie komunikować wiedzę, uczyć innych i współpracować w międzynarodowych zespołach.

Nie samą nauką doktorant żyje

W ramach V Międzynarodowej Konferencji Doktorantów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, odbywającej się w dniach 22–24 kwietnia 2026 r., uczestnicy mieli okazję wziąć udział również w wyjątkowych wydarzeniach artystycznych. Program obejmował pełen humoru i spontaniczności stand-up improwizowany „Poławiacze Pereł – Improv Teatr" oraz koncert „Klasyczni w Rocku" prezentujący znane utwory w nowoczesnych, rockowych aranżacjach. Wydarzenia te stanowiły doskonałe uzupełnienie programu naukowego, sprzyjając integracji uczestników oraz łącząc świat nauki z kulturą i sztuką.

Lublin miejscem międzynarodowego dialogu naukowego

Znaczenie wydarzenia podkreśliła obecność przedstawicieli władz Uniwersytetu, Rady Doskonałości Naukowej, Krajowej Reprezentacji Doktorantów, krajowych i zagranicznych uczelni oraz instytucji naukowych, parków narodowych, administracji publicznej i otoczenia społeczno-gospodarczego. Konferencję wspierało również szerokie grono patronów honorowych, partnerów i patronów medialnych. Informacje o wydarzeniu były obecne w mediach regionalnych, akademickich i branżowych oraz w kanałach komunikacyjnych Uniwersytetu, Szkoły Doktorskiej i instytucji partnerskich. Formuła hybrydowa pierwszego dnia pozwoliła dodatkowo rozszerzyć zasięg konferencji. Transmisja internetowa oraz możliwość udziału online umożliwiły włączenie do wydarzenia ekspertów i odbiorców, którzy nie mogli przyjechać do Lublina.

Pięć edycji – wspólny kierunek

Piąta edycja International PhD Students' Conference: Environment–Plant–Animal–Product pokazała, że cykliczna konferencja organizowana przez Szkołę Doktorską UP w Lublinie pełni kilka wzajemnie uzupełniających się funkcji. Jest miejscem prezentacji wyników badań, przestrzenią naukowej dyskusji i integracji młodych badaczy, ale także narzędziem umiędzynarodowienia kształcenia doktorantów. Szczególną wartością wydarzenia jest możliwość bezpośredniego spotkania młodych naukowców reprezentujących różne dyscypliny, kraje i tradycje badawcze. Właśnie podczas takich spotkań powstają kontakty, które mogą stać się początkiem kolejnych projektów, publikacji, mobilności naukowych i trwałej współpracy między ośrodkami.

Połączenie części konferencyjnej z International Workshops realizowanymi w ramach projektu STER NAWA pozwoliło dodatkowo rozszerzyć tradycyjną formułę konferencji. Obok kompetencji stricte badawczych uczestnicy rozwijali umiejętności komunikacyjne, dydaktyczne, społeczne i międzykulturowe. To właśnie ten wymiar wydaje się jednym z najważniejszych rezultatów wydarzenia: młody naukowiec powinien nie tylko prowadzić wartościowe badania, ale również potrafić o nich mówić, współpracować ponad granicami dyscyplin i krajów oraz odpowiedzialnie wykorzystywać swoją wiedzę wobec wyzwań współczesnego świata.

Piąta edycja konferencji potwierdziła jednocześnie rolę Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie jako miejsca otwartego na międzynarodową wymianę naukową oraz interdyscyplinarne kształcenie młodych badaczy. Dla Szkoły Doktorskiej jest to również kolejny krok w budowaniu środowiska, w którym doktoranci mogą rozwijać się nie tylko jako specjaliści w swoich dyscyplinach, ale przede wszystkim jako samodzielni naukowcy przygotowani do funkcjonowania w międzynarodowej przestrzeni badawczej.

Andrzej Jakubczak

Fot. Oliwia Migdałek i Mateusz Skrzypczak/ SAF oraz Bartłomiej Dąbrowski/ DRiP

Publikujemy od 1956 roku

W tym roku mija 70 lat działalności wydawniczej na naszej uczelni. W 1956 r., tuż po powstaniu Wyższej Szkoły Rolniczej, powołano Uczelnianą Komisję Wydawniczo-Skryptową złożoną z redaktorów wydziałowych. Komisja tworzyła plany wydawnicze, kierowała prace do recenzji, ustalała stawki za recenzje i autorstwo oraz ceny książek. Skład i druk odbywał się w zakładach poligraficznych Politechniki Warszawskiej oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dziesięć lat później powołano Senacką Komisję Dydaktyczno-Wydawniczą (potem Komisja Wydawnicza), która doprowadziła do utworzenia Sekcji Wydawnictw w Dziale Nauczania.

W 1973 r. powstała Redakcja Wydawnictw – jednostka pozawydziałowa zajmująca się działalnością wydawniczą w Akademii Rolniczej w Lublinie, podległa prorektorowi ds. nauki. Rozpoczęto wówczas publikowanie rozpraw habilitacyjnych w serii wydawniczej Rozprawy Naukowe; przez 50 lat ukazało się 401 pozycji. Książki przygotowywane w Redakcji Wydawnictw drukowano w Pracowni Poligraficznej AR (utworzonej w 1973 r.), a także w zakładach graficznych KUL oraz PWN w Łodzi (z korektą redaktor jechał do Łodzi pociągiem).

Zmiana nazwy jednostki na Wydawnictwo Akademii Rolniczej nastąpiła 20 lat później. W jego regulaminie określono, że redaktorem naczelnym Wydawnictwa jest przewodniczący Komitetu Redakcyjnego złożonego z przedstawicieli wszystkich wydziałów i kierownika Wydawnictwa. Obecnie redaktorem naczelnym jest prof. Bożena Nowakowicz-Dębek. W minionych latach tę funkcję pełnili prof. Edmund Prost, prof. Elżbieta Pełczyńska, prof. Franciszek Kluza i prof. Krzysztof Szkucik. Funkcję kierownika Wydawnictwa, będącego jednocześnie zastępcą redaktora naczelnego, sprawowały mgr Janina Wojtala, mgr Ewa Zawadzka-Mazurek, a aktualnie pełni ją mgr Anna Wypychowska.

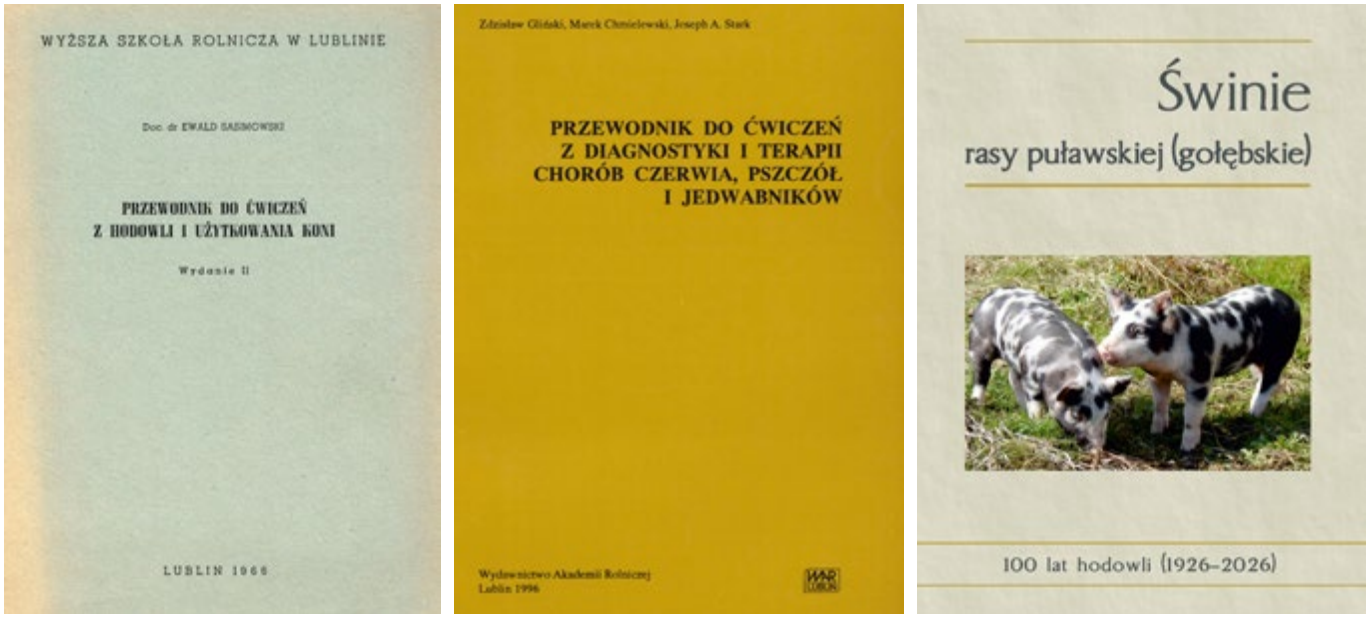
Wydawnictwo wielokrotnie uczestniczyło w targach książki we Wrocławiu, Krakowie, Warszawie, Poznaniu, Lublinie i Chełmie, a także w latach 2007–2012 w zagranicznych wystawach polskiej książki naukowej (Londyn, Wiedeń, Rzym, Madryt, Paryż, Monachium) organizowanych przez Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych. Nasze Wydawnictwo jest jego członkiem od 2005 r. i dwukrotnie było gospodarzem jubileuszowych konferencji Stowarzyszenia: w 2014 r. i 2024 r. (z okazji jego 20- i 30-lecia).

W dorobku Wydawnictwa oprócz publikacji naukowych i dydaktycznych znajdują się publikacje okolicznościowe, m.in. jubileuszowe księgi pamiątkowe, albumy malarstwa czy tomiki poezji. W 1997 r. zaczęło wychodzić czasopismo uczelniane o charakterze informacyjnym i popularnonaukowym – Aktualności Akademii Rolniczej w Lublinie – które ukazuje się do tej pory, od 2008 r. ze zmienionym tytułem Aktualności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

W Wydawnictwie obecnie są opracowywane i publikowane cztery czasopisma naukowe, tj. Agronomy Science; Annales Horticulturae; Journal of Animal Science, Biology and Bioeconomy (wcześniej ukazujące się jako sekcje Annales UMCS) oraz Acta Scientiarum Polonorum Hortorum Cultus. W poprzednich latach wydawane były także Annales UMCS sectio DD Medicina Veterinaria; Acta Scientiarum Polonorum seria Technica Agraria oraz Electronic Journal of Polish Agricultural Universities – serie Agricultural

Spotkanie w Wydawnictwie (2022). Od lewej: Jakub Tryk, Robert Chamera, Jacek Pałyszka, Agnieszka Brach, Anna Demetraki-Paleolog, Renata Zelik, Ewa Różycka, Monika Jaskowiak, Magdalena Marcewicz oraz Anna Wypychowska, Krzysztof Szkucik, Ewa Zawadzka-Mazurek

Przykładowe publikacje Wydawnictwa z 1966 r., 1996 r. i 2026 r.

Małgorzata Grzesiak i Jacek Pałyszka przy stoisku Wydawnictwa podczas Dnia Otwartego na UP w Lublinie (2024)

Sebastian Szewczyk na Targach Książki w Chełmie (2025)

Engineering i Horticulture. Czasopisma Electronic Journal of Polish Agricultural Universities (założone w 1998 r.) oraz Acta Scientiarum Polonorum (założone w 2001 r.) były wspólną inicjatywą polskich uczelni rolniczych (wówczas SGGW w Warszawie, Akademii Rolniczych w Bydgoszczy, Krakowie, Lublinie, Olsztynie, Poznaniu, Szczecinie i Wrocławiu oraz Akademii Podlaskiej) i przez kilkanaście lat ukazywały się dzięki współdziałaniu uczelnianych wydawnictw. Od 2002 r. pełne numery Acta Scientiarum Polonorum serii Hortorum Cultus i Technica Agraria, a także czterech serii Annales UMCS publikowane były na stronie internetowej Wydawnictwa. Przez wiele lat współpracowaliśmy z Polską Akademią Nauk, wydając czasopismo Teka sześciu komisji lubelskiego oddziału PAN.

Redaktor Agnieszka Litwińczuk prowadzi warsztaty redaktorskie w ramach XXII Lubelskiego Festiwalu Nauki (2026)

Dla czasopism naukowych pracownicy Wydawnictwa uzyskali w ostatnich latach kilkakrotnie dofinansowanie z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pieniądze z ministerialnego programu DUN posłużyły m.in. na utworzenie w 2019 r. platformy czasopism naukowych opartej na Open Journal Systems. Od 2017 r. dzięki umowie stowarzyszeniowej z Crossref artykuły naukowe i e-booki mają nadawane numery DOI oraz sprawdzane są programem antyplagiatowym iThenticate. Właśnie wdrażamy jego najnowszą wersję rozszerzoną o detektor AI.

W 2018 r. do zespołu Wydawnictwa dołączyli pracownicy zlikwidowanej Pracowni Poligraficznej. Obecnie w Wydawnictwie pracują: Agnieszka Brach, Robert Chamera, Małgorzata Grzesiak, Monika Jaskowiak, Agnieszka Litwińczuk, Magdalena Marcewicz, Jacek Pałyszka, Ewelina Szabat, Sebastian Szewczyk, Jakub Tryk, Anna Wypychowska, Renata Zelik.

W 2026 r. praca w Wydawnictwie wygląda oczywiście zupełnie inaczej niż w roku 1956. Coraz rzadziej publikujemy książki drukowane, a o wiele częściej elektroniczne. Z tym wiąże się nowe zadanie – dostosowanie książek elektronicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – obowiązek wynikający z ustawy. Kolejnym wyzwaniem dla redaktorów są teksty naukowe powstałe z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, nie zawsze z poszanowaniem zasad etycznych, a także zmiany w polskiej ortografii. Zachęcam do zapoznania się w tym numerze Aktualności z artykułami o dostępności cyfrowej oraz omawiającym zmiany zasad pisowni.

Anna Wypychowska

Fot. Agnieszka Brach, Agnieszka Litwińczuk, Magdalena Marcewicz

Wykorzystane źródło:
E. Różycka, E. Zawadzka-Mazurek, *Wydawnictwo Akademii Rolniczej*, w: *50-lecie Akademii Rolniczej w Lublinie. Księga pamiątkowa*, Wyd. AR w Lublinie, Lublin 2005, s. 68–70.

Dostępność cyfrowa publikacji dla osób z niepełnosprawnościami

Od 28 czerwca 2025 r. w Polsce obowiązują przepisy Ustawy z dnia 26 kwietnia 2024 r. o zapewnieniu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze. Jest to tzw. polski akt o dostępności, który wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. (tzw. europejski akt o dostępności). Przepisy ustawy dotyczą m.in. rozpowszechniania książek elektronicznych, co wiąże się z koniecznością dostosowania publikacji cyfrowych wydawanych przez podmioty publiczne do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Polega to m.in. na odpowiednim przygotowaniu pliku elektronicznego, np. nadaniu odpowiedniej struktury, możliwości nawigacji w jego zakresie, doborze czcionki, właściwego kontrastu, a także zamieszczenia alternatywy tekstowej dla elementów graficznych.

Wśród elementów ułatwiających osobom z niepełnosprawnościami dotarcie do publikacji elektronicznej i czytanie jej są takie, które łatwo wprowadzić już na etapie przygotowania publikacji. Jest to na przykład uzupełnienie metadanych, tzn. wpisanie we właściwościach pliku tytułu i autora pracy, ustawienie języka dla całego dokumentu i oznaczenie odpowiednim językiem (np. angielskim) obcojęzycznych wtrąceń, by uniknąć błędów syntetyzatora, a także stosowanie w dokumencie czcionki bezszeryfowej, np. Arial, Calibri, Tahoma, czy ustawienie wyrównania kolumny do lewej, bez dzielenia wyrazów. Do tworzenia układu pracy najlepiej używać wbudowanych stylów Worda (pasek stylów), pamiętając o zachowaniu hierarchii nagłówków. Należy także stosować wbudowane narzędzia list, takie jak punktory czy numeracja, i nie używać cyfr rzymskich w nagłówkach.

Istotną kwestią jest dodawanie do rycin i tabel opisów alternatywnych służących do zastąpienia informacji wizualnej tekstem, który może zostać odczytany przez czytniki ekranu wykorzystywane przez osoby z niepełnosprawnościami, zwłaszcza niewidome i słabowidzące. Opis taki powinien jasno i zwięźle informować, co znajduje się na rycinie, a także być dostosowany do kontekstu i zawartości danej treści. Zaznaczyć należy, że tekst alternatywny to nie to samo co podpis lub tytuł elementu graficznego. Nie jest on widoczny przy grafice ani w tekście pracy, tylko w metadanych. Należy dodać go we właściwościach danego elementu graficznego, a nie w tekście pod elementem. W przypadku rycin (zdjęć rysunków, wykresów) opis alternatywny należy wpisać, klikając prawym przyciskiem myszy na zdjęcie w oknie *Edytuj tekst alternatywny* (lub w starszej wersji programu Word: *Obraz/ Tekst alternatywny*). W tabelach – klikając prawym przyciskiem myszy na tabelę należy wybrać *Właściwości tabeli*, a następnie wpisać tekst w okienku po prawej stronie *Tekst alternatywny*. Nie trzeba dodawać opisów alternatywnych do rycin pełniących wyłącznie funkcje dekoracyjne.

Na etapie składu publikacji przygotowywane są kolejne elementy zapewniające dostępność publikacji elektronicznych, m.in. nawigacja po treści, czyli na przykład spis treści z aktywnymi odnośnikami, czy odpowiedni układ elementów na stronie, który zapewnia logiczną kolejność czytania przez czytnik. Z tego względu zaleca się na przykład, aby opisy do rycin były umieszczane nad, a nie pod rycinami.

Przygotowanie publikacji elektronicznych zgodnie z wymogami dostępności cyfrowej i zadbanie o takie elementy, jak czytelna struktura, intuicyjna nawigacja czy opisy alternatywne, ułatwiają osobom z niepełnosprawnościami zapoznanie się z treścią publikacji i zwiększają grono odbiorców.

Oprac. Magdalena Marcewicz

Polski język coraz prostszy...

Przez wiele lat do Rady Języka Polskiego napływały głosy nawołujące do wprowadzenia w języku polskim zmian, które ułatwiłyby posługiwanie się nim. Sama Rada prowadziła ponadto badania językoznawcze, na których podstawie uchwaliła zmiany zasad ortografii. Komunikat w tej sprawie opublikowano 10 maja 2024 r., a zmiany zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2026 r. Jako załącznik do tego komunikatu dodano dokument pt. „Zasady pisowni i interpunkcji polskiej", dostępny na stronie internetowej https://rjp.pan.pl/zmiany-pisowni-2026-3. Zebrano w nim wszystkie obowiązujące obecnie przepisy.

Co się zmieniło

1. Wielką literą piszemy nazwy mieszkańców miast i dzielnic, osiedli i wsi, np. *Lublinianin, Świdniczanin*, *Sławinianka*, *Pliszczynianka*, *Tereszynianin*.

   Ale: nieoficjalne nazwy etniczne mogą być pisane wielką lub małą literą, np. *Makaroniarz/makaroniarz*.
2. Wielką literą piszemy zarówno nazwy firm, marek i modeli wyrobów przemysłowych, jak i pojedyncze egzemplarze tych wyrobów, np. *Mój dziadek jeździł Żukiem/ samochodem marki Żuk*.
3. Wielkimi literami w nazwach własnych zapisujemy:
   a) wszystkie człony w nazwach komet, np. *Kometa Halleya*, *Kometa Enckego*;
   b) w nazwach obiektów przestrzeni publicznej – stojący na początku wyraz *aleja*, *brama*, *bulwar*, *osiedle*, *plac*, *park*, *kopiec*, *kościół*, *klasztor*, *pałac*, *willa*, *zamek*, *most*, *molo*, *pomnik*, *cmentarz* itp. (przy utrzymaniu pisowni małą literą wyrazu ulica), np. *Aleja Warszawska*, *Plac Litewski*, *Park Akademicki*.
   c) wszystkie człony (oprócz przyimków i spójników) w wielowyrazowych nazwach lokali usługowych i gastronomicznych, np. *Teatr Osterwy*, *Kino Bajka*, *Pub u Szewca*, *Hotel Logos*;
   d) wszystkie człony (oprócz przyimków i spójników oraz wyrazów typu *imienia*) w nazwach orderów, medali, odznaczeń, nagród i tytułów honorowych, np. *Nagroda Nobla*, *Złoty Krzyż Zasługi*, *Medal Komisji Edukacji Narodowej*, *Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski*, *Nagroda imienia Wisławy Szymborskiej*.
4. Rozdzielamy cząstki *-bym*, *-byś*, *-by*, *-byśmy*, *-byście* ze spójnikami, np. *Zastanawiam się, czy by nie zdawać egzaminu w zerowym terminie.*
5. Zniesiono możliwość pisowni rozdzielnej *-nie* z imiesłowami odmiennymi. Obecnie zawsze piszemy łącznie, np. *nienapisana*, *nieczytający*.
6. Małą literą piszemy przymiotniki tworzone od nazw osobowych, np. *koncert chopinowski*, *koncepcja kartezjańska*.

   Ale: przymiotniki tworzone od imion (rzadziej od nazwisk) zakończone na *-owy*, *-in*(*-yn*), *-ów* mogą być zapisywane małą lub wielką literą, np. *adamowe notatki/ Adamowe notatki*, *zosina torba/ Zosina torba*.
7. W wyrażeniach z członem *pół-* określających jedno pojęcie piszemy ten człon łącznie, np.:

   półzabawa, półnauka;
   półżartem, półserio;
   półspał, półczuwał.

   W przypadku osób mających podwójne pochodzenie wprowadzono łącznik:

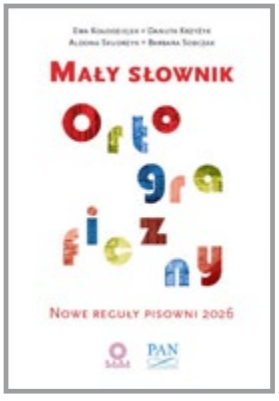
   pół-Polka, pół-Angielka;
   pół-Francuz, pół-Hiszpan.
8. W parach wyrazów równorzędnych, które brzmią podobnie lub tak samo, występują zwykle razem, dopuszczalne są trzy wersje pisowni:
   a) z łącznikiem, np. tuż-tuż; trzask-prask; bij-zabij;
   b) z przecinkiem, np. tuż, tuż; trzask, prask; bij, zabij;
   c) rozdzielnie, np. tuż tuż; trzask prask; bij zabij.
9. Pisownia przedrostków: cząstki, takie jak *super-*, *ekstra-*, *eko-*, *wege-*, *mini-*, *maksi-*, *midi-*, *mega-*, *makro-*, które występują również jako samodzielne wyrazy, mogą być zapisane dwojako – łącznie lub rozdzielnie – z wyrazami pisanymi małą literą, np. *miniwieża* lub *mini wieża*, bo jest możliwe: *wieża mini*; *superpomysł* lub *super pomysł*, bo jest możliwe: *pomysł super*; *ekożywność* lub *eko żywność*, bo jest możliwe: żywność eko.

   Przed wyrazami pisanymi wielką literą możliwa jest pisownia tych cząstek z łącznikiem lub rozdzielna, np. *super-Europejczyk/ super Europejczyk*, *ekstra-Samsung/ ekstra Samsung*.
10. Zawsze łącznie piszemy cząstki *niby-*, *quasi-* z wyrazami zapisywanymi małą literą, np. *nibyartysta*, *nibyorientalny*, *nibyjagoda*, *nibyliść*, *quasiopiekun*, *quasipostępowy*.

    Natomiast przed wyrazami zapisywanymi wielką literą cząstki te, tak jak dotychczas, piszemy z łącznikiem, np. *niby-Polak*, *quasi-Wenecja*.
11. Łącznie piszemy *nie-* z przymiotnikami i przysłówkami odprzymiotnikowymi bez względu na kategorię stopnia, a więc także w stopniu wyższym i najwyższym, np. *nieadekwatny*, *nieadekwatnie*, *nieautorski*, *niebanalny*, *niebanalnie*, *nieczęsty*, *nieczęsto*, *niemilszy*, *nienajmilszy*, *nielepiej*, *nieprędzej*, *nienajlepiej*, *nienajstaranniej*.

Jeżeli mają Państwo pytania odnośnie do poprawności językowej, zapraszamy do kontaktowania się z Wydawnictwem Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (e-mail: wydawnictwo@up.edu.pl).

Oprac. Agnieszka Brach

Źródło: https://publikacje.pan.pl/book/157585/maly-slownik-ortograficzny-nowe-reguly-pisowni-2026

25 lat Acta Scientiarum Polonorum Hortorum Cultus – od krajowego czasopisma naukowego do cyfrowej platformy międzynarodowej komunikacji naukowej

W 2026 roku mija 25 lat od powstania czasopisma Acta Scientiarum Polonorum (ASP). Z okazji jubileuszu 12 czerwca br. w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie odbyła się konferencja naukowa pt. „25 lat – jedna idea, wiele serii, wspólny standard". Wydarzenie skupiło członków Rady Programowej ASP oraz przedstawicieli czynnie działających serii. Było okazją do przypomnienia historii czasopisma, zaprezentowania aktualnego statusu poszczególnych serii oraz dyskusji nad wyzwaniami i przyszłością czasopisma.

Acta Scientiarum Polonorum zostało utworzone z inicjatywy rektorów 9 polskich uczelni rolniczych, tj. Akademii Techniczno-Rolniczej (obecnie Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich) w Bydgoszczy, Akademii Rolniczej (obecnie Uniwersytet Rolniczy im Hugona Kołłątaja) w Krakowie, Akademii Rolniczej (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy) w Lublinie, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Akademii Rolniczej (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy) w Poznaniu, Akademii Podlaskiej (obecnie Uniwersytet) w Siedlcach, Akademii Rolniczej (obecnie Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny) w Szczecinie, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i Akademii Rolniczej (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy) we Wrocławiu. Historia ASP rozpoczęła się 20 lipca 2001 roku w SGGW w Warszawie podpisaniem porozumienia w sprawie utworzenia nowego czasopisma naukowego, które formalnie zostało powołane z dniem 1 października tego roku jako wspólne czasopismo, obejmujące aż 15 serii tematycznych: Administratio Locorum, Agricultura, Architectura, Biologia, Biotechnologia, Formatio Circumiectus, Geodesia et Descriptio Terrarum, Hortorum Cultus, Medicina Veterinaria, Oeconomia, Piscaria, Silvarum Colendarum Ratio et Industria Lignaria, Technica Agraria, Technologia Alimentaria, Zootechnica. Było to wyjątkowe międzyuczelniane przedsięwzięcie wydawnicze, nad którym od początku czuwała Rada Programowa, kierowana wówczas przez prof. dr. hab. inż. Jerzego Sobotę z Wrocławia. Zasiadali w niej przedstawiciele wszystkich uczelni współtworzących ASP. Naszą uczelnię reprezentował w Radzie Programowej prof. dr hab. Franciszek Kluza, następnie – prof. dr hab. Krzysztof Szkucik, obecnie reprezentuje ją dr hab. Mariusz Kulik, prof. uczelni. Rada była odpowiedzialna za koordynację rozwoju czasopisma, wspólne standardy organizacyjne oraz strategiczne decyzje dotyczące jego obecności i pozycji w krajowym i międzynarodowym obiegu naukowym. Redakcje poszczególnych serii rozmieszczono w wydawnictwach uczelni założycielskich. W Lublinie ulokowano serię Technica Agraria (Inżynieria Rolnicza), której redaktorem naczelnym został prof. dr hab. Franciszek Kluza, oraz serię Hortorum Cultus (Ogrodnictwo). Za stronę merytoryczną i naukową poszczególnych serii odpowiadały osobne rady naukowe, a za organizację procesu wydawniczego osobne zespoły redakcyjne. Z biegiem czasu poszczególne serie uzyskały znaczną odrębność, a znaczenie Rady Programowej zostało ograniczone. Do dziś z 15 powołanych wówczas serii funkcjonuje 9, a Hortorum Cultus należy do najważniejszych i najprężniej rozwijanych.

Od początku seria Hortorum Cultus była związana z Wydziałem Ogrodniczym (obecnie Wydziałem Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu) naszej uczelni. Pierwszym redaktorem naczelnym była prof. dr hab. Danuta Pięta (2002–2007) z Katedry Fitopatologii. Potem przez 16 lat (2007–2022) funkcję tę pełniła prof. dr hab. Renata Nurzyńska-Wierdak z Katedry Warzywnictwa i Zielarstwa, a od 2023 r. redaktorem naczelnym jest dr hab. Katarzyna Kmieć, prof. uczelni z Katedry Ochrony Roślin.

Początkowo czasopismo miało przede wszystkim krajowy charakter, a większość prac pochodziła od polskich autorów. Był to okres tworzenia naukowej i organizacyjnej tożsamości czasopisma. Tematyka publikacji była silnie zakorzeniona w klasycznych naukach ogrodniczych, skoncentrowanych na produkcji, plonowaniu, nawożeniu i ochronie roślin. Pierwszym ważnym krokiem w rozwoju Hortorum Cultus było zwiększanie liczby artykułów publikowanych w języku angielskim, a następnie podjęcie w 2005 r. strategicznej decyzji o przyjęciu języka angielskiego jako wyłącznego języka publikacji. Stworzyło to podstawy do zwiększenia dostępności artykułów i stopniowego włączania czasopisma do międzynarodowego obiegu naukowego. Kolejne lata to okres dynamicznego rozwoju i konsekwentnej pracy nad

Członkowie Rady Naukowej Acta Scientiarum Polonorum oraz przedstawiciele poszczególnych serii – uczestnicy konferencji naukowej „25 lat – jedna idea, wiele serii, wspólny standard" zorganizowanej w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie z okazji 25-lecia czasopisma Acta Scientiarum Polonorum.
Od lewej stoją: prof. dr hab. Wiesław Skrzypczak, mgr Marcin Reguła, dr Iwona Pomanek, prof. dr hab. Julita Reguła, dr hab. Andrzej Wałęga, dr hab. Renata Kędzior, mgr Aurelia Grejner, dr hab. Anna Bieniek, dr hab. Katarzyna Kmieć, dr hab. Agnieszka Szczepańska, dr Vazgen Bagdasaryan, dr Agnieszka Bańkowska-Sobczak, dr Anna Klimach, dr hab. Agnieszka Dawidowicz, prof. dr hab. Barbara Symanowicz, dr Paulina Trębska, dr hab. Adam Senetra, prof. dr hab. Roman Rolbiecki, dr hab. Jarosław Pobereżny. Fot. Archiwum Hortorum Cultus

umiędzynarodowieniem czasopisma. Profil Hortorum Cultus stopniowo rozszerzał się w stronę badań interdyscyplinarnych, zgodnie z ogólnoświatową transformacją nauk ogrodniczych. W latach 2007–2012 systematycznie zwiększała się liczba publikowanych prac i częstotliwość wydawania. Początkowo czasopismo ukazywało się w 2 zeszytach rocznie, w latach 2007–2011 były to 4 zeszyty, a od 2012 roku Hortorum Cultus jest dwumiesięcznikiem. Osiągnięcie stabilnej struktury 6 zeszytów rocznie było ważnym krokiem w kierunku profesjonalizacji działalności wydawniczej. W tym czasie czasopismo zostało przyjęte do najważniejszych baz bibliograficznych – Scopus i Web of Science – w których jest regularnie oceniane. Jednocześnie wyraźnie wzrastał udział autorów reprezentujących zagraniczne ośrodki naukowe. W kolejnych latach nastąpiło ugruntowanie umiędzynarodowienia i rozpoznawalności czasopisma poprzez znaczny, a nawet dominujący udział publikacji autorów zagranicznych, międzynarodowy skład Rady Naukowej, oraz wzrost wskaźników bibliometrycznych i liczby cytowań. Konsekwentnie zmieniała się również tematyka przyjmowanych artykułów. Obok klasycznych zagadnień produkcji ogrodniczej coraz większe znaczenie zyskiwały badania interdyscyplinarne analizujące złożone systemy obejmujące: roślinę, środowisko, technologie produkcji, jakość żywności i zdrowie człowieka. Hortorum Cultus z krajowej platformy anglojęzycznej stało się rozpoznawalnym międzynarodowym czasopismem naukowym, nie tylko pod względem języka, ale przede wszystkim struktury autorów i zasięgu oddziaływania. W ciągu 25 lat wydano 114 zeszytów i opublikowano 1516 artykułów.

Ostatnie lata to transformacja cyfrowa, profesjonalizacja procesu wydawniczego, koncentracja na jakości, oddziaływaniu naukowym i strategicznym pozycjonowaniu czasopisma. W 2019 r. został wdrożony Open Journal Systems, usprawniający i porządkujący zarządzanie procesem redakcyjnym od momentu zgłoszenia manuskryptu aż do jego publikacji. Od 2022 r. publikacje udostępniane są na licencji CC BY 4.0, a w 2023 r. uruchomiono opcję online first, zwiększającą szybkość komunikacji naukowej. Od 2025 r. Hortorum Cultus jest obecne nie tylko w bazach bibliograficznych i na stronie internetowej wydawnictwa, ale także w mediach społecznościowych. Znacznie poszerzono skład osobowy Rady Naukowej i zespołu redakcyjnego. Transformacja czasopisma łączy doświadczenie wielu lat działalności z nowymi sposobami tworzenia, udostępniania i popularyzowania wiedzy o współczesnym ogrodnictwie.

Hortorum Cultus to jednak nie tylko statystyki, wskaźniki i bazy bibliograficzne. To 25 lat pracy setek autorów, recenzentów i redaktorów. To artykuły, które dokumentują zmiany zachodzące w ogrodnictwie w odpowiedzi na wyzwania zmieniającego się świata. Było i jest źródłem wiedzy, miejscem prezentacji i wymiany myśli naukowej, a dla autorów, którzy przez lata publikowali swoje prace na jego łamach, częścią ich własnej historii naukowej.

Po 25 latach Hortorum Cultus pozostaje wierne dbałości o standardy rzetelności naukowej i zdecydowanie patrzy w przyszłość.

Katarzyna Kmieć

Wydarzenie naukowe w Seulu

W dniach 12–16 lipca 2026 r. dr hab. Agnieszka Kubik-Komar, prof. uczelni z Katedry Zastosowań Matematyki i Informatyki, reprezentowała Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie podczas 33rd International Biometric Conference (IBC 2026) w Seulu w Korei Południowej.

International Biometric Conference należy do najważniejszych międzynarodowych wydarzeń naukowych w obszarze biometrii i statystyki stosowanej w naukach biologicznych, medycznych i środowiskowych. Tegoroczna edycja należała do najliczniejszych w historii konferencji i zgromadziła 996 naukowców i specjalistów z kilkudziesięciu państw z całego świata. Obrady IBC 2026 odbywały się w nowoczesnym centrum konferencyjnym COEX Magok, otwartym w 2024 r. w dzielnicy Gangseo.

Organizatorem konferencji było Międzynarodowe Towarzystwo Biometryczne (International Biometric Society, IBS) z siedzibą administracyjną w Waszyngtonie. Jest to towarzystwo naukowe powstałe w 1947 r., skupiające obecnie członków z ponad 80 państw. IBS zajmuje się rozwojem i zastosowaniem metod statystycznych i matematycznych w naukach biologicznych i pokrewnych, obejmujących m.in. rolnictwo, nauki biomedyczne i zdrowie publiczne, ekologię, nauki środowiskowe oraz leśnictwo. International Biometric Conference jest jednym z głównych przedsięwzięć Towarzystwa i od początku jego działalności odbywa się regularnie w różnych częściach świata, obecnie co dwa lata.

Szczególnym wyróżnieniem było zaproszenie przez prof. Franka Bretza, członka International Program Committee IBC 2026, do wygłoszenia referatu w sesji specjalnej „Central European Network Session". Dr hab. Agnieszka Kubik-Komar, prof. uczelni przedstawiła w niej referat pt. „Image processing for robust and transferable deep learning models in pollen grains detection", prezentujący wyniki badań prowadzonych na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie nad wykorzystaniem metod przetwarzania obrazów i głębokiego uczenia do automatycznej detekcji ziaren pyłku ze zdjęć mikroskopowych.

Podczas konferencji dr hab. Agnieszka Kubik-Komar, prof. uczelni reprezentowała również Polski Region IBS, którego jest wiceprzewodniczącą. Na zaproszenie władz IBS wzięła udział w oficjalnym spotkaniu (Regional Presidents & Officers Meeting), gromadzącym przedstawicieli regionów Towarzystwa z różnych części świata.

Referat dr hab. Agnieszki Kubik-Komar, prof. uczelni w czasie sesji specjalnej CEN. Fot. D. Heinzmann

Podczas tego spotkania dyskutowano o kierunkach rozwoju IBS, współpracy pomiędzy regionami oraz działaniach służących zwiększeniu aktywności członków Towarzystwa, w szczególności młodych naukowców.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem konferencji, 12 lipca, prof. Agnieszka Kubik-Komar uczestniczyła także w kursie „Topological and Object-Oriented Data Analysis", prowadzonym przez prof. Iana Drydena (University of Nottingham, UK) oraz prof. Moo K. Chunga (University of Wisconsin–Madison, USA). Kurs poświęcony był nowoczesnym metodom analizy danych obiektowych oraz topologicznej analizie danych.

Udział w konferencji i kursie został zrealizowany w ramach programu PROM (PROM – krótkookresowa wymiana akademicka jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu pn. „Krótkookresowa wymiana akademicka sposobem na podniesienie jakości kształcenia w instytucjach szkolnictwa wyższego i nauki" o numerze FERS.01.05-IP.08-0218/23).

Agnieszka Kubik-Komar

Widok z budynku konferencji COEX Magok
Fot. A. Kubik-Komar

Dr hab. Paweł Szot (1966–2026)

Odszedł od nas wieloletni pedagog, przyrodnik, ogrodnik, człowiek o wielu zainteresowaniach i wielkim sercu.

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość, że 9 sierpnia 2026 roku zmarł dr hab. Paweł Szot – nasz przyjaciel i kolega, opiekun naukowy i nauczyciel, który do końca pełnił swoją służbę na rzecz nauki, dydaktyki, Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Odszedł ceniony naukowiec i pedagog, człowiek oddany swojej pracy, któremu szczególnie bliska była szeroko rozumiana przyroda, ogrodnictwo i rośliny ozdobne. Jego odejście jest wielką stratą dla społeczności akademickiej naszego Wydziału i naszej uczelni.

Dr hab. Paweł Szot urodził się 19 czerwca 1966 roku w Lublinie. Swoją drogę zawodową związał z Akademią Rolniczą, a następnie Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, gdzie w 1991 roku ukończył studia na Wydziale Ogrodniczym. W tym samym roku rozpoczął pracę naukowo-dydaktyczną na stanowisku asystenta w Katedrze Roślin Ozdobnych. W 1998 roku uzyskał stopień doktora nauk rolniczych, a w 2011 roku – stopień doktora habilitowanego.

Przez kolejne lata pracy zawodowej związany był z jednostkami zajmującymi się roślinami ozdobnymi, dendrologią i architekturą krajobrazu. Do 9 sierpnia pracował na stanowisku adiunkta w Zakładzie Roślin Ozdobnych i Dendrologii Instytutu Produkcji Ogrodniczej, pełniąc również funkcję kierownika tego Zakładu.

Jego dorobek naukowy obejmował badania dotyczące m.in. wpływu regulatorów wzrostu na właściwości mechaniczne części nadziemnych roślin ozdobnych, metod oceny stanu zachowania historycznej dendroflory miejskiej i parkowej Lubelszczyzny, a także optymalizacji technologii rozmnażania roślin oraz przedłużania trwałości kwiatów i zieleni ciętej. Jego zainteresowania naukowe obejmowały również dendrologię i architekturę krajobrazu. Był autorem i współautorem licznych publikacji naukowych, monografii, rozdziałów w monografiach oraz opracowań popularnonaukowych. Wyniki swoich badań prezentował podczas licznych konferencji naukowych w kraju i za granicą.

Ważną częścią działalności Profesora była praca dydaktyczna i wychowawcza. Był lubianym i cenionym nauczycielem akademickim, który przez lata kształcił kolejne pokolenia studentów oraz młodych pracowników nauki. Z zaangażowaniem i życzliwością dzielił się swoją wiedzą i doświadczeniem, inspirując swoich wychowanków do rozwijania zainteresowań naukowych oraz uwrażliwiając ich na piękno i znaczenie świata przyrody.

W swoim dorobku dydaktycznym wypromował jednego doktora, 21 magistrów i 29 inżynierów. Był również recenzentem licznych prac dyplomowych i artykułów naukowych. Pomagał młodym ludziom stawiać pierwsze kroki na drodze naukowej. W 1992 roku odbył staż naukowy w Adviesburo en Projektlabo in de Sierteelt w Belgii.

Profesor aktywnie uczestniczył także w życiu organizacyjnym Wydziału i uczelni. Pełnił m.in. funkcję przewodniczącego Wydziałowej Komisji Wyborczej, był członkiem Senackiej Komisji Budżetowej, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Doktoranckiej Komisji Stypendialnej oraz Rady Programowej Kierunku Sztuka Ogrodowa i Aranżacje Roślinne. Był wieloletnim członkiem Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, a także członkiem Wydziałowej Komisji ds. Kadr, Kolegium Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu oraz Rady Dyscypliny Rolnictwo i Ogrodnictwo.

Był aktywnym członkiem środowiska naukowego, związanym m.in. z Polskim Towarzystwem Nauk Ogrodniczych, Polskim Towarzystwem Agrofizycznym oraz Lubelskim Towarzystwem Naukowym. Za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną został odznaczony Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Żegnamy człowieka nauki, oddanego nauczyciela akademickiego, wychowawcę wielu pokoleń studentów, a przede wszystkim dobrego i życzliwego człowieka. Jego wiedza, zaangażowanie, serdeczność i troska o rozwój młodych ludzi pozostaną w pamięci wszystkich, którzy mieli zaszczyt z nim współpracować i spotkać go na swojej drodze.

Pamięć o Profesorze Pawle Szocie, jego dorobku naukowym, pracy dydaktycznej i zaangażowaniu w życie naszego Wydziału i naszej uczelni pozostanie z nami na zawsze.

Pawle, nie żegnamy Cię jedynie jako profesora, naukowca czy współpracownika. Żegnamy Cię jako naszego kolegę i przyjaciela. Jako dobrego człowieka. Twoje miejsce wśród nas pozostanie puste, ale pamięć o Tobie pozostanie żywa. Będziesz obecny w naszych wspomnieniach, w opowieściach o wspólnie spędzonych latach, w miejscach, w których razem pracowaliśmy, w ogrodzie, który współtworzyłeś i w ludziach, którym pomogłeś.

I może właśnie to jest najpiękniejsze, co człowiek może po sobie pozostawić – dobro, które pozostaje w drugim człowieku.

Katarzyna Dzida

Sekretarz stanu Maria Mrówczyńska otwiera konferencję prasową w siedzibie MNiSW

Natura to przyszłość

Dziesięć polskich uczelni łączy siły w kampanii #NATUREisFUTURE.

Sztuczna inteligencja, biotechnologia, robotyka, nowe źródła żywności, ochrona klimatu, gospodarka wodna, bioróżnorodność i technologie przyszłości to obszary, które będą kształtować świat najbliższych dekad. Za każdym z nich stoi jednak coś, bez czego żadna technologia nie będzie wystarczająca: wiedza o naturze. Dziesięć polskich uczelni oferujących kształcenie rolniczo-przyrodnicze rozpoczyna ogólnopolską kampanię #NATUREisFUTURE, która ma pokazać młodym ludziom, że właśnie na styku nauk przyrodniczych, technologii i innowacji powstają kompetencje przyszłości.

Przybliżeniu kompetencji przyszłości służy rozpoczynająca się kampania #NATUREisFUTURE. Ma ona pokazać uczelnie rolniczo-przyrodnicze jako miejsca kształcenia i badań odpowiadających na wyzwania współczesnego świata, wykraczające daleko poza tradycyjne skojarzenia z rolnictwem czy ochroną środowiska.

Tymczasem współczesne nauki związane z naturą coraz częściej korzystają z osiągnięć analizy danych, sztucznej inteligencji, robotyki, inżynierii, biotechnologii, diagnostyki i rozwiązań cyfrowych. Ich interdyscyplinarność pozwala odpowiadać na wyzwania związane ze zmianami klimatu, presją na zasoby naturalne, bezpieczeństwem żywnościowym czy rozwojem nowych gałęzi gospodarki.

– Nowe technologie już od dłuższego czasu są obecne na polskiej wsi i w sektorach związanych z ochroną środowiska naturalnego. Pozwalają pracować efektywniej i przyczyniają się do lepszego zrozumienia i poszanowania środowiska, w którym wszyscy funkcjonujemy. Kampania #NATUREisFUTURE to próba przybliżenia tej wiedzy przyszłym studentom i wszystkim tym, którzy planują poszerzenie swoich kompetencji zawodowych. W ministerstwie wierzymy w ten projekt i dlatego zdecydowaliśmy się być jego częścią – podkreśla Maria Mrówczyńska, wiceminister nauki i szkolnictwa wyższego.

Zmienia się również rynek pracy. Coraz częściej potrzebni są specjaliści, którzy potrafią łączyć kompetencje z różnych dziedzin, rozumieją dane i technologie, a jednocześnie potrafią analizować procesy zachodzące w środowisku, gospodarce żywnościowej czy systemach biologicznych.

– Żeby mieć kompetentnych pracowników, musimy postawić na szkolnictwo wyższe, odpowiednio przygotowane kierunki kształcenia i ich promocję. Mamy się czym pochwalić jako Polska. Kierunki rolnicze i przyrodnicze to studia interdyscyplinarne, studia o zmieniającym się świecie – powiedział podsekretarz stanu Adam Nowak.

Dlatego w ofercie współczesnych uczelni rolniczo-przyrodniczych pojawiają się kierunki i specjalności związane m.in. ze sztuczną inteligencją, systemami bezzałogowymi, biotechnologią, technologiami żywności, ochroną środowiska, zmianami klimatu, gospodarką zasobami czy cyfryzacją.

Potrzebujemy nie tylko informatyków, biologów, inżynierów czy specjalistów od środowiska. Coraz bardziej potrzebni są ludzie, którzy potrafią łączyć te kompetencje i patrzeć na problemy z różnych perspektyw.

– Nie będzie nowoczesnej gospodarki, sztucznej inteligencji ani nowych technologii bez bezpieczeństwa żywnościowego, które dziś nie jest już wyłącznie wyzwaniem sektora rolnego, ale jednym z kluczowych elementów bezpieczeństwa całego państwa i stabilnego rozwoju społeczeństwa. Dlatego kampania

Urszula Kosior-Korzecka, prorektor UP w Lublinie i Krzysztof Kubiak, rektor UP we Wrocławiu

Pamiątkowe cebulki krokusów jako materiały promocyjne kampanii

#NATUREisFUTURE przypomina, jak ważna w tym względzie jest wiedza i odpowiednio wykształcone kadry z tego zakresu. Jak pokazuje rynek pracy, brakuje ekspertów łączących wiedzę przyrodniczą z kompetencjami technologicznymi i analitycznymi. My kształcimy właśnie takie kadry, przygotowując absolwentów do pracy nad rozwiązaniami, które będą miały wpływ na codzienność każdego z nas. Wierzę, że wspólny głos dziesięciu uczelni pozwoli lepiej pokazać rangę tych wyzwań oraz ogromne możliwości rozwoju zawodowego, jakie oferują nauki rolnicze i przyrodnicze – podsumowuje inicjatywę prof. Krzysztof Kowalczyk, rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Dziesięć uczelni mówi jednym głosem

- #NATUREisFUTURE to ogólnopolska inicjatywa, w którą zaangażowało się dziesięć polskich uczelni. Wspólnie chcą pokazać, że kształcenie związane z naukami rolniczymi i przyrodniczymi odpowiada na realne potrzeby współczesnego świata i gospodarki. Formalne ramy współpracy zostały potwierdzone podpisaniem listu intencyjnego. Liderem i koordynatorem projektu jest Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu. Projekt jest finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
- #NATUREisFUTURE będzie obecna w mediach cyfrowych i tradycyjnych, mediach społecznościowych oraz przestrzeni publicznej. Zaplanowano także działania skierowane bezpośrednio do szkół ponadpodstawowych, nauczycieli i doradców zawodowych. Powstaną m.in. spot promocyjny, krótkie formy wideo, materiały edukacyjne, infografiki oraz treści prezentujące naukowców, studentów i projekty realizowane na uczelniach.
- Kampania #NATUREisFUTURE rozpocznie się jesienią 2026 r. i będzie realizowana do września 2027 r. Jej ambicją jest nie tylko popularyzacja studiów rolniczo-przyrodniczych, ale przede wszystkim trwała zmiana sposobu postrzegania całego obszaru nauk związanych z naturą jako nowoczesnego, interdyscyplinarnego i kluczowego dla rozwoju społeczeństwa i gospodarki.

Materiały prasowe, fot. Agnieszka Wasilak

Przedstawiciele uczelni i ministerstw zaangażowanych w kampanię Nature is future

Ziele gojnika – tradycyjny i współczesny środek leczniczy

Renata Nurzyńska-Wierdak

Rośliny z rodziny Lamiaceae (jasnotowate) należą do szeroko stosowanych ziół ze względu na obecność olejków eterycznych i innych metabolitów wtórnych. Rodzaj *Sideritis* L. (gojnik) obejmuje jednoroczne lub wieloletnie rośliny zielne występujące zazwyczaj na dużych wysokościach (> 1000 m n.p.m.), na glebach skalistych i gliniastych. Rodzaj ten liczy około 150 gatunków na całym świecie, w tym wiele endemicznych, co czyni go dominującym gatunkiem w rodzinie Lamiaceae. Gatunki *Sideritis* występują głównie w krajach basenu Morza Śródziemnego, na Bałkanach, Półwyspie Iberyjskim, Makaronezji i w Azji Zachodniej. Łacińska nazwa *Sideritis* pochodzi od greckiego słowa *sideros* (żelazo), co tłumaczy się stosowaniem tego ziela w starożytności do leczenia ran zadanych bronią żelazną. Ziele *Sideritis* (znane także jako herbata górska czy herbata pasterska) składa się z całych lub ciętych suszonych części nadziemnych zebranych w okresie kwitnienia. W Grecji, Bułgarii, Albanii i Turcji herbata górska jest bardzo popularnym tradycyjnym środkiem ziołowym wykorzystywanym zarówno profilaktycznie, jak i w stanach chorobowych.

Badania fitochemiczne wykazały, że gatunki *Sideritis* charakteryzują się bogatym składem chemicznym. Głównymi grupami bioaktywnymi są diterpeny, flawonoidy, kwasy fenolowe i olejki eteryczne, odpowiedzialne za szeroki zakres działania, w tym działanie przeciwutleniające, przeciwdrobnoustrojowe, przeciwzapalne, przeciwbólowe, neuroprotekcyjne, przeciwnowotworowe i przeciwcukrzycowe. Ziele gojnika zostało przyjęte w 2015 r. w Unii Europejskiej jako tradycyjny lek ziołowy. Europejska Agencja Leków (European Medicines Agency, MEA) zatwierdziła gatunki *Sideritis scardica*, *S. clandestina*, *S. raeseri* i *S. syriaca* jako tradycyjne ziołowe produkty lecznicze na kaszel, przeziębienie i zaburzenia żołądkowo-jelitowe. Wnioski Komitetu ds. Ziołowych Produktów Leczniczych (Committee on Herbal Medicinal Products, HMPC) dotyczące stosowania preparatów z gojnika w wymienionych dolegliwościach opierają się na ich tradycyjnym stosowaniu. Oznacza to, że pomimo braku wystarczających dowodów z badań klinicznych skuteczność tych środków w powyższych wskazaniach jest prawdopodobna i istnieją dowody na to, że są one bezpiecznie stosowane od co najmniej 30 lat (w tym minimum od 15 lat w UE). Ponadto zamierzone stosowanie nie wymaga nadzoru lekarskiego. HMPC wziął również pod uwagę badania laboratoryjne, które sugerują, że roślina ma działanie przeciwzapalne i przeciwdrobnoustrojowe, a także ochronne dla żołądka i zmniejszające skurcze mięśni jelit. W momencie oceny nie zgłoszono żadnych działań niepożądanych związanych z tymi produktami. Ekstrakty z *S. scardica* i ich składnik werbaskozyd (akteozyd, glikozyd fenyloetylofenylopropanoidowy) wykazały działanie poprawiające funkcje poznawcze, ochronne na stres, neuroprotekcyjne, neurogenetyczne, przeciwlękowe, przeciwstarzeniowe, przeciwzapalne, przeciwdrobnoustrojowe, gastroprotekcyjne, glikemiczne, przeciwotyłościowe, przeciwutleniające i przeciwnowotworowe. Najnowsze odkrycia, poparte danymi przedklinicznymi i klinicznymi, sugerują stosowanie ekstraktów z ziela *Sideritis* w celu zmniejszenia związanego z wiekiem ryzyka pogorszenia funkcji poznawczych i zaburzeń neurodegeneracyjnych. Konieczne są dalsze badania przedkliniczne i kliniczne, aby dokładnie zweryfikować potencjalne korzyści zdrowotne ziela gojnika i wyjaśnić mechanizmy leżące u podstaw działania adaptogennego.

Synteza i skład chemiczny olejków eterycznych i ekstraktów z ziela gojnika kontrolowane są przez czynniki genetyczne, ale wpływają na nie również procesy fizjologiczne, praktyki rolnicze i warunki środowiskowe. Olejki eteryczne *Sideritis* zawierają różne związki bioaktywne, w tym: 1-okten-3-ol,3-karen, α-kopaen, β-burbonen, bicyklogermakren, karwakrol, tlenek kariofilenu, germakren D, limonen, linalol, mircen, naftalen, nonanal, sabinen, spatulenol, waleranon, α-bisabolol, α-kadinen, α-pinen, β-kariofilen, β-farnezen, β-fellandren i β-pinen. Związki fenolowe gojnika reprezentowane są przez kwas rozmarynowy, kwercetynę, kwas kawowy, kwas galusowy, werbaskozyd, luteolinę i apigeninę, które mają zdolność wychwytywania wolnych rodników. Badania prowadzone w Katedrze Warzywnictwa i Zielarstwa UP w Lublinie wskazują, że ekstrakty z ziela *S. scardica* mają znaczący potencjał fitoterapeutyczny, choć zależny od pochodzenia surowca. Wykazaliśmy silne działanie antyoksydacyjne i przeciwdrobnoustrojowe ekstraktów z ziela *Sideritis*, jak również znaczący potencjał przeciwdrobnoustrojowy olejku eterycznego gojnika.

Najnowsze dane naukowe wskazują, że tym, co odróżnia rodzaj *Sideritis* od wielu tradycyjnie stosowanych środków roślinnych, jest zbieżność prognoz *in silico*, danych *in vitro* i danych związania bezpośredniego, modeli chorób *in vivo* oraz niewielkich randomizowanych badań klinicznych, które wykazują korzyści poznawcze, przeciwlękowe, kardiometaboliczne i redoks, wraz z klinicznymi dowodami minimalnego ryzyka interakcji ziół z lekami. Ostatecznie *Sideritis* jest obiecującym źródłem związków bioaktywnych w leczeniu chorób zapalnych, neurodegeneracyjnych i metabolicznych.

Fot. Renata Nurzyńska-Wierdak

ERASMUS+ w Ross University School of Veterinary Medicine

Autor przed wejściem głównym na teren kampusu weterynaryjnego w St. Kitts

Ross University School of Veterinary Medicine (RUSVM) to prywatna wyższa szkoła weterynaryjna położona na wyspie Saint Kitts na Karaibach. Szkoła została po raz pierwszy zarejestrowana w Dominice i przyjęła swój pierwszy rocznik w 1983 r. W 1985 r. uczelnia została przeniesiona do obecnej lokalizacji na wyspie Saint Kitts. Od momentu powstania RUSVM ukończyło ponad 8000 studentów, a co roku kończy ją 175 absolwentów. Studenci rekrutujący się do tej uczelni pochodzą w większości ze Stanów Zjednoczonych i Kanady oraz krajów Ameryki Południowej. Szkoła realizuje program kształcenia weterynaryjnego w zakresie nauk podstawowych, przedklinicznych i klinicznych akredytowany przez American Veterinary Medical Association Council on Education (AVMA COE), co gwarantuje najwyższy standard kształcenia

Sala sekcyjna wyposażona w stoły, stanowiska i sprzęt do wykonywania sekcji zwłok zwierząt

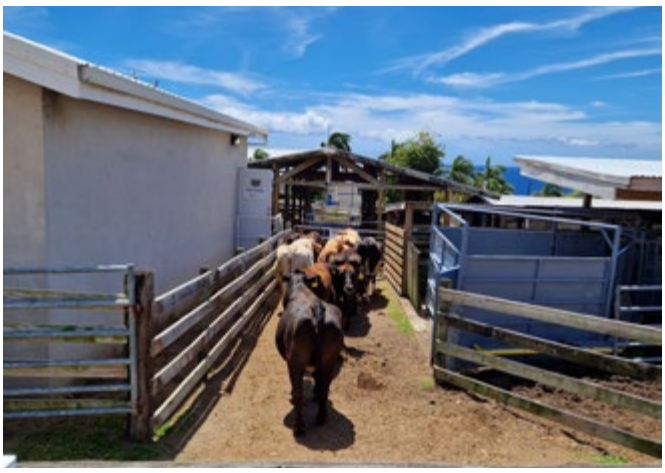
na kierunku weterynaria w Stanach Zjednoczonych. Po ukończeniu studiów, przed zdaniem egzaminów końcowych, studenci odbywają obowiązkowe praktyki kliniczne w akredytowanych przez to Stowarzyszenie klinikach weterynaryjnych w Stanach Zjednoczonych.

Kampus RUSVM, zajmujący powierzchnię ok. 20 ha, zlokalizowany jest w południowej części wyspy St. Kitts i przylega bezpośrednio do wybrzeża Morza Karaibskiego. Na terenie kampusu zlokalizowanych jest 28 budynków o łącznej powierzchni 14 000 m^2. Obiekty kampusu obejmują pomieszczenia dydaktyczne, takie jak sale wykładowe, ćwiczeniowe, prosektoria oraz laboratoria, a także pomieszczenia specjalistyczne o przeznaczeniu klinicznym, gabinety przyjęć małych i dużych zwierząt, laboratoria diagnostyczno-badawcze, pracownie radiologii cyfrowej i ultrasonografii, szpital dla małych i dużych zwierząt, aptekę oraz oddział intensywnej terapii, izolatkę dla zwierząt i salę sekcyjną. Wszystkie sale wykładowe są wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt audiowizualny i podłączone do głównego serwera, co umożliwia kadrze dydaktycznej dostęp do materiałów dydaktycznych, prezentacji PowerPoint i internetu. Uczelnia utrzymuje na terenie kampusu ponad 300 zwierząt dydaktycznych, w tym: bydło, konie, owce, osły, psy i ptaki domowe. Zwierzęta te są wykorzystywane do nauki opieki, hodowli, unieruchamiania, obchodzenia się z nimi, badania fizykalnego i podstawowej opieki zdrowotnej. Obiekty, takie jak: obory, stajnie, boksy do badania zwierząt, padoki, woliery oraz wybiegi i pastwiska, spełniają standardy dotyczące przetrzymywania różnych gatunków zwierząt zgodnie z przepisami Departamentu Rolnictwa Stanów Zjednoczonych, Narodowej Rady Badań Naukowych i Federacji Stowarzyszeń Nauki o Zwierzętach USA. Wszystkie procedury, które wykonują studenci, odbywają się pod nadzorem lekarzy weterynarii specjalizujących się w medycynie weterynaryjnej danego gatunku zwierząt. Na terenie kampusu znajdują się również: biblioteka akademicka z czytelnią, pomieszczenia do nauki indywidualnej, sale gimnastyczne, boiska oraz stołówki studenckie i kawiarnie. Ciekawym i innowacyjnym rozwiązaniem jest funkcjonujące całodobowo Centrum Zasobów Edukacyjnych mieszczące 100 stanowisk komputerowych. Centrum zapewnia dostęp do aplikacji edukacyjnych z zakresu weterynarii, materiałów dydaktycznych (sylabusów, notatek z wykładów, celów nauczania, prezentacji PowerPoint, materiałów laboratoryjnych), audiowizualnych pomocy naukowych (płyt DVD, magnetowidów, dysków laserowych, kaset), poczty elektronicznej kampusu, elektronicznego systemu bibliotecznego, elektronicznego systemu oceniania kursów, informacji o obsłudze studentów (zakwaterowanie, wydarzenia, oceny, harmonogramy zajęć i egzaminów), zasobów drukowania sieciowego, aplikacji do testów online. Bezprzewodowa sieć internetowa umożliwia logowanie się do niej z dowolnego urządzenia multimedialnego w obrębie kampusu.

Współpraca pomiędzy Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie a Ross University School of Veterinary Medicine rozpoczęła się w pierwszej połowie 2025 r. podpisaniem obustronnej umowy dotyczącej wymiany akademickiej. Jesienią roku 2025 Uniwersytet

Zwierzęta dydaktyczne – osły na wybiegu

Boksy dla bydła służące do nauki praktycznych czynności lekarsko-weterynaryjnych

Przyrodniczy w Lublinie odwiedziło dwóch pracowników uczelni partnerskiej z St. Kitts – prof. Pompei Bolfa, kierownik Katedry Patologii Zwierząt, oraz prof. Diana Bochyńska, absolwentka Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UP w Lublinie pracująca obecnie jako patolog i nauczyciel akademicki w RUSVM. Diana Bochyńska studia weterynaryjne ukończyła w 2017 r. Od trzeciego roku studiów aktywnie uczestniczyła w pracach studenckiego koła naukowego w sekcji patologów weterynaryjnych, a następnie jako wolontariuszka w pracy usługowej Katedry Patomorfologii i Weterynarii Sądowej UP w Lublinie. Pod okiem pracowników Katedry zdobywała wiedzę i doświadczenie w dziedzinie patologii weterynaryjnej, które po ukończeniu studiów rozwijała, odbywając specjalizacyjne staże rezydenckie w Cambridge University – Queen's Veterinary School (Wielka Brytania) oraz w University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine of Cluj-Napoca (Rumunia). W marcu 2023 r. Diana Bochyńska zdała europejski egzamin specjalizacyjny i uzyskała tytuł europejskiego specjalisty w dziedzinie patologii weterynaryjnej.

Celem wyjazdu dr. hab. Wojciecha Łopuszyńskiego, prof. uczelni do RUSVM w ramach programu Erasmus+, który miał miejsce w dniach 16–20 marca 2026 r., było przeprowadzenie zajęć dydaktycznych dla studentów medycyny weterynaryjnej oraz wymiana doświadczeń w zakresie kształcenia i badań naukowych w dziedzinie patologii weterynaryjnej, a także rozwój współpracy naukowo-dydaktycznej pomiędzy uczelniami partnerskimi. Podczas wizyty naukowiec przeprowadził cykl wykładów i seminariów dotyczący m.in. zastosowania technik immunohistochemicznych w diagnostyce nowotworów u zwierząt oraz patologii układu oddechowego. W czasie zajęć seminaryjnych zaprezentował ciekawe przypadki chorób zwierząt zdiagnozowane podczas badań sekcyjnych. Na zakończenie zajęć została przeprowadzona weryfikacja efektów nauczania w formie testów dla studentów na platformie edukacyjnej kahooi.it. Ponadto wraz ze studentami V semestru zostały przeprowadzone sekcje diagnostyczno-dydaktyczne ujęte w rutynowym programie nauczania. Pobyt w ośrodku wzbogaciły liczne wykłady i zajęcia praktyczne prowadzone przez pracowników RUSVM. W przerwach pomiędzy zajęciami uczestnik programu zapoznał się z bazą naukowo-badawczą i diagnostyczną RUSVM, a także wymieniał doświadczenia z pracownikami realizującymi zadania naukowo-badawcze. Wspólnie z prof. Dianą Bochyńską wykonywał badania histopatologiczne i konsultował przypadki kliniczne. W czasie wolnym, dzięki uprzejmości gospodarzy, możliwe było zwiedzanie najważniejszych atrakcji turystycznych i przyrodniczych znajdujących się na wyspie.

Pobyt w Ross University School of Veterinary Medicine w ramach programu Erasmus+ pozwolił na realizację celów dydaktycznych, zapoznanie się z kierunkami badań prowadzonymi w uczelni partnerskiej oraz nawiązanie dalszej współpracy. Zajęcia ze studentami, zapoznanie się z obowiązującymi w uczelni partnerskiej standardami nauczania oraz spotkania i dyskusje z pracownikami umożliwiły wszechstronną wymianę doświadczeń w zakresie szeroko rozumianej medycyny weterynaryjnej.

Wojciech Łopuszyński

Fot. Archiwum prywatne autora

Dr hab. Wojciech Łopuszyński podczas zajęć seminaryjnych ze studentami V semestru

Biblioteka oczami użytkowników

Jak użytkownicy ocenili Bibliotekę Główną Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie? Z jakich zasobów i przestrzeni korzystają najchętniej? Czego oczekują od Biblioteki w przyszłości? Odpowiedzi na te pytania przedstawia ankieta „Badanie potrzeb i opinii użytkowników Biblioteki Głównej UP w Lublinie".

Badanie ankietowe przeprowadzono w okresie od 12 marca do 30 kwietnia 2026 r. Jego celem było poznanie opinii użytkowników na temat funkcjonowania Biblioteki Głównej oraz ocena jakości świadczonych przez nią usług. Szczególną uwagę zwrócono między innymi na: poziom satysfakcji użytkowników, dostępność zbiorów drukowanych i elektronicznych, jakość obsługi, warunki korzystania z przestrzeni bibliotecznej oraz oczekiwania respondentów dotyczące dalszego rozwoju Biblioteki.

Ankieta została skierowana do studentów i pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, a także społeczności akademickich innych uczelni korzystających z zasobów i przestrzeni Biblioteki Głównej. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz składający się z 24 pytań zarówno zamkniętych, w tym jednokrotnego i wielokrotnego wyboru, jak i otwartych, umożliwiających respondentom przedstawienie własnych opinii, potrzeb i sugestii.

Kwestionariusz przygotowano w dwóch formach – elektronicznej i papierowej. Wersję elektroniczną udostępniono za pośrednictwem strony internetowej Biblioteki Głównej oraz kodu QR umieszczonego na plakatach informacyjnych znajdujących się na terenie uczelni. Formularze papierowe można było wypełnić w wypożyczalni, informatorium i czytelni.

Łącznie analizie poddano 401 prawidłowo wypełnionych kwestionariuszy, w tym 312 ankiet papierowych i 89 elektronicznych. Najliczniejszą grupę respondentów stanowili studenci Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie – 79%, natomiast 18% to pracownicy Uniwersytetu. Pozostałymi użytkownikami okazali się pracownicy innej uczelni – 3%.

Pytania zawarte w ankiecie obejmowały kilka obszarów funkcjonowania Biblioteki. Respondentów zapytano między innymi o częstotliwość korzystania z jej zasobów stacjonarnie i online oraz o przestrzenie, które odwiedzają najczęściej. Użytkownicy deklarowali, że najczęściej korzystają z usług kilkanaście razy w miesiącu lub kilka razy w tygodniu.

Wyniki ankiety wykazały, że czytelnia jest miejscem najchętniej odwiedzanym przez respondentów, miejsce to zostało wymienione przez 79% badanych. Ponad połowa respondentów zwróciła uwagę na potrzebę tworzenia przyjaznych miejsc do odpoczynku: pufy i punkty relaksu oraz strefy wyciszenia. Potwierdza to, że infrastruktura sprzyjająca regeneracji staje się ważnym i pożądanym dopełnieniem współczesnej przestrzeni akademickiej. Kolejnym miejscem najchętniej odwiedzanym była wypożyczalnia, co zadeklarowało 40% (159) użytkowników, a usługi, z których najczęściej korzystali, to: wypożyczanie i zwrot książek, strefy relaksu czy dostęp do komputerów. Informacja Naukowa stanowiła następny punkt, w którym wygrała strefa chillout, a dalej dostęp do e-zasobów i komputerów stacjonarnych.

Wyniki badania pokazują, że biblioteka akademicka jest dziś czymś więcej niż tylko miejscem, w którym wypożycza się książki. Jest przestrzenią do nauki, pracy indywidualnej i zespołowej, spotkań, a także odpoczynku pomiędzy zajęciami. Potwierdzają to odpowiedzi dotyczące czynników wpływających na korzystanie z Biblioteki. Dla 39% respondentów to atmosfera, cisza i spokój są głównymi powodami, dla których chętnie do niej wracają.

Jednym z największych atutów Biblioteki Głównej okazały się jej nowoczesne, przyjazne i funkcjonalne przestrzenie. Użytkownicy szczególnie doceniają miejsca umożliwiające zarówno cichą, indywidualną naukę, jak i pracę w grupie. Są to przestrzenie ważne w codziennym życiu akademickim, pozwalają przygotować się do zajęć, pracować nad projektami, odpocząć po ciężkim dniu, a także spędzić czas w przyjaznym otoczeniu.

Jednocześnie zwiększenie dostępności miejsc do cichej i grupowej nauki było jednym z najczęściej pojawiających się oczekiwań dotyczących dalszego rozwoju Biblioteki.

W opiniach respondentów wyraźnie zaznaczyła się również rola bibliotekarzy. Użytkownicy wysoko ocenili ich kompetencje, życzliwość, podejście do czytelnika oraz gotowość do udzielania pomocy.

To ważny wynik, ponieważ nowoczesna biblioteka to nie tylko budynek, technologie i dostęp do zasobów, ale również ludzie, którzy pomagają użytkownikom odnaleźć potrzebne informacje.

Osobny obszar badania dotyczył zasobów bibliotecznych. Pytania odnosiły się między innymi do dostępności książek, czasopism i zasobów elektronicznych w kontekście potrzeb związanych z procesami dydaktycznymi oraz pracą naukowo-badawczą. W znacznym stopniu zasoby Biblioteki Głównej odpowiadają na potrzeby

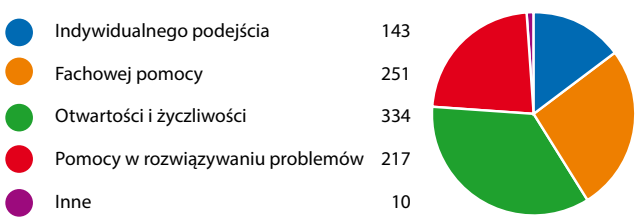
użytkowników. Uwzględniając możliwość wielokrotnego wyboru odpowiedzi, 79% użytkowników pozytywnie oceniło dostęp do zbiorów książek, 72% do baz danych, 68% do czasopism.

Respondenci docenili szeroki zakres usług wspierających naukę i pracę naukową, w tym dostęp do zasobów elektronicznych i baz danych oraz pomoc w wyszukiwaniu literatury. Zauważone i docenione zostały również działania związane z otwartą nauką.

Użytkownicy mogli także wskazać materiały, które ich zdaniem warto w przyszłości włączyć do oferty Biblioteki. Dzięki temu badanie stało się nie tylko oceną obecnej działalności, ale również źródłem informacji o zmieniających się potrzebach społeczności akademickiej.

W ankiecie znalazły się również pytania dotyczące oferty wydarzeń organizowanych przez Bibliotekę. Największym zainteresowaniem wśród ankietowanych cieszą się warsztaty, wykłady i szkolenia, a także wydarzenia o charakterze kulturalnym (wystawy i spotkania autorskie). Duże zainteresowanie szkoleniami i warsztatami wskazuje na potrzebę zdobywania przez społeczność akademicką praktycznej wiedzy i nowych kompetencji, w szczególności w zakresie nowych technologii, sztucznej inteligencji, analizy danych czy metodyki prowadzenia i publikowania badań. Jest to niewątpliwie kolejny dowód na zmieniającą się rolę Biblioteki, która z miejsca udostepniającego zasoby staje się pewnego rodzaju centrum kompetencji.

Istotnym elementem badania były także pytania dotyczące sposobu komunikacji. Preferowane kanały, za pośrednictwem, których użytkownicy chcieliby otrzymywać informacje o działalności, usługach i wydarzeniach organizowanych przez Bibliotekę to: Instagram, Facebook, strona internetowa Biblioteki, newsletter, TikTok.

Odpowiedzi respondentów na pytanie: Czego oczekuje Pan/Pani od bibliotekarza?

Spojrzenie w przyszłość obejmowało również zagadnienia wykorzystania sztucznej inteligencji w działalności Biblioteki. Respondenci mogli przedstawić własne pomysły dotyczące zastosowania AI, między innymi we wspieraniu wyszukiwania literatury i informacji, pracy z tekstami naukowymi, automatyzacji obsługi użytkowników, komunikacji oraz organizacji pracy bibliotecznej.

Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie jest miejscem nowoczesnym i dobrze ocenianym przez użytkowników. Mocnymi stronami są przede wszystkim funkcjonalne przestrzenie, atmosfera sprzyjająca nauce i pracy, wysoko oceniana obsługa oraz szeroka oferta zasobów i usług naukowych.

Badanie wskazało również obszary, które warto dalej rozwijać. Użytkownicy zwracali uwagę, na potrzebę zwiększenia dostępności miejsc przeznaczonych do cichej i grupowej nauki. Pojawiły się także sugestie dotyczące skuteczniejszego informowania o dostępnych usługach i udogodnieniach. Te głosy są szczególnie ważne, ponieważ pokazują, że rozwój Biblioteki powinien być odpowiedzią na realne potrzeby jej użytkowników.

Zebrane opinie są dla Biblioteki nie tylko źródłem satysfakcji, ale przede wszystkim cenną wskazówką na przyszłość. Pozwalają dostrzec zarówno te elementy działalności, które użytkownicy szczególnie cenią, jak i obszary wymagające dalszego rozwoju.

Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie jest ważną częścią życia akademickiego. To miejsce nauki, pracy, spotkań i odpoczynku, z którego korzystają studenci, pracownicy oraz cała społeczność akademicka.

Z badania wynika, że dotychczasowy sposób funkcjonowania w wielu obszarach odpowiada na potrzeby użytkowników Biblioteki, a zgłoszone uwagi i oczekiwania stanowią cenną wskazówkę dla dalszego rozwoju jej oferty i przestrzeni.

Bo najlepsza biblioteka to taka, która rozwija się razem ze swoimi użytkownikami.

Monika Gierej, Agata Miśtak, Monika Mroczek-Adamek
Fot. Ewa Stępień

Polsko-chińskie warsztaty na rzecz zrównoważonego rolnictwa i ochrony środowiska w ramach projektu PROM
Fot. Izabela Jośko

Efekty projektu PROM – międzynarodowa wymiana, nowe doświadczenia i współpraca naukowa

Dnia 30 września na naszym Uniwersytecie zakończyła się realizacja projektu „PROM – krótkookresowa wymiana akademicka", finansowanego przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej w ramach projektu „Krótkookresowa wymiana akademicka sposobem na podniesienie jakości kształcenia w instytucjach szkolnictwa wyższego i nauki", nr FERS.01.05-IP.08-0218/23, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Projekt spotkał się z dużym zainteresowaniem zarówno społeczności naszego Uniwersytetu, jak i partnerów zagranicznych. W jego ramach zrealizowano łącznie 81 mobilności w czterech grupach uczestników (24 przyjazdy gości oraz 57 wyjazdów). Odwiedzili nas przedstawiciele ośrodków z różnych części świata, m.in. z Algierii, Chin, Turcji, Portugalii, Węgier, Hiszpanii, Włoch i Czech. Zrealizowano również 57 mobilności obejmujących wyjazdy pracowników naukowych i doktorantów do zagranicznych jednostek goszczących.

Podstawowym celem projektu było wzmocnienie umiędzynarodowienia uczelni, które przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia oraz wsparcia rozwoju zawodowego doktorantów i kadry akademickiej. Uczestnicy projektu mieli możliwość realizacji różnorodnych działań odpowiadających ich potrzebom naukowym i dydaktycznym. Dofinansowanie obejmowało m.in. aktywny udział w konferencjach zagranicznych, pozyskiwanie materiałów do prac doktorskich i artykułów naukowych, wykonywanie pomiarów z wykorzystaniem unikatowej aparatury oraz testowanie aparatury badawczej. Uczestnicy mogli również brać udział w kursach, w tym intensywnych kursach zaliczanych do procesu kształcenia, warsztatach, stażach zawodowych i przemysłowych, wizytach studyjnych, w tym u przedsiębiorców, a także prowadzić kwerendy archiwalne i biblioteczne, zajęcia dydaktyczne czy angażować się w przygotowanie międzynarodowych wniosków grantowych.

Realizacja projektu PROM była okazją nie tylko do zdobywania nowych doświadczeń naukowych, ale również do rozwijania międzynarodowej współpracy. Uczestnicy mieli możliwość poznania nowych metod badawczych, wymiany wiedzy i doświadczeń z naukowcami z zagranicznych ośrodków oraz rozwijania kompetencji zawodowych i miękkich. Zdobyta wiedza i umiejętności mogły następnie zostać wykorzystane w macierzystych jednostkach, przyczyniając się do podnoszenia jakości kształcenia i działalności naukowej. Ważnym efektem projektu było również nawiązywanie nowych kontaktów międzynarodowych oraz budowanie trwałych

relacji z zagranicznymi jednostkami badawczymi. Mamy nadzieję, że część z nich zaowocuje w przyszłości wspólnymi projektami, publikacjami naukowymi i inicjatywami dydaktycznymi.

Bardzo cieszy nas pozytywny odbiór projektu wśród uczestników. Ich opinie pokazują, że krótkookresowa mobilność może być nie tylko wartościowym doświadczeniem naukowym, ale również okazją do poznania nowych ludzi, kultur i miejsc.

Rakshandha Luharch, doktorantka z Czech: „Podczas mojego pobytu miałam okazję poznać nowe techniki badawcze, zdobyć wiedzę związaną z prowadzonymi przeze mnie badaniami oraz wymienić się pomysłami z naukowcami i studentami. Doświadczenie to pozwoliło mi lepiej poznać różne podejścia do pracy naukowej i poszerzyć moje spojrzenie na działalność akademicką. Szczególnie doceniam wsparcie i gościnność pracowników uczelni, którzy stworzyli przyjazną i otwartą atmosferę. Ogólnie rzecz biorąc, mobilność PROM była bardzo wartościowym doświadczeniem, które przyczyniło się zarówno do mojego rozwoju naukowego, jak i osobistego. Zwiększyła moją pewność siebie, poszerzyła moje międzynarodowe doświadczenia, pozwoliła nawiązać kontakty, a także dała wspomnienia, które na długo pozostaną w mojej pamięci."

Dr hab. inż. Ewa Zalewska, prof. uczelni: „Udział w projekcie PROM, odbycie stażu naukowego w zagranicznej jednostce naukowej pozwala na zwiększenie kompetencji i umiejętności, poznanie nowych metod badawczych i aparatury badawczej. Ponadto jest to program, który umożliwia nawiązanie nowych znajomości i kontaktów naukowych. Jest to również bardzo cenne przedsięwzięcie, dzięki któremu możemy pracować w zespole międzynarodowym, bezpośrednio dzielić się doświadczeniem, planować współpracę, projekty i omawiać publikacje naukowe. Polecam zarówno doktorantom, jak i pracownikom naszej uczelni."

Prof. dr Orhan Cengiz z Turcji: „Mój krótkoterminowy pobyt naukowy w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie był wartościowym i inspirującym doświadczeniem, zarówno pod względem naukowym, jak i osobistym. Podczas pobytu miałem okazję poznać środowisko akademickie uczelni, wymienić się pomysłami z innymi naukowcami oraz spojrzeć na swoją pracę z nowej perspektywy. Jednym z najcenniejszych elementów wizyty była możliwość spotkania pracowników naukowych z różnych uczelni i doświadczenia międzynarodowego środowiska akademickiego. Rozmowy i wymiana doświadczeń skłoniły mnie do rozważenia nowych pomysłów badawczych oraz możliwości przyszłej współpracy. Bardzo podobało mi się również odkrywanie Lublina oraz poznawanie polskiej kultury i codziennego życia. Przyjazna atmosfera uczelni i gościnność poznanych przeze mnie osób sprawiły, że pobyt był jeszcze przyjemniejszy."

Anna Borkowska, doktorantka Szkoły Doktorskiej UP w Lublinie: „W mojej ocenie projekt wyróżnia się tym, że umożliwia realizację krótkiej, dobrze ukierunkowanej mobilności zagranicznej, bez konieczności długotrwałego wyjazdu. Dzięki temu można szybko i konkretnie zrealizować ważny cel naukowy, np. wygłosić referat na konferencji międzynarodowej, zaprezentować wyniki badań, pozyskać nowe kontakty oraz skonfrontować własne wyniki z badaniami prowadzonymi w innych ośrodkach. PROM jest szczególnie przydatny dla osób, które potrzebują elastycznego dofinansowania krótkiego wyjazdu naukowego, bez przerywania bieżącej pracy badawczej, dydaktycznej lub organizacyjnej."

Mamy nadzieję, że w kolejnych latach będziemy mogli cieszyć się efektami współpracy nawiązanej dzięki projektowi PROM, a także realizować kolejne jego edycje i kontynuować działania na rzecz umiędzynarodowienia naszego Uniwersytetu.

Olga Osieleniec

Spotkanie gości z projektu PROM z pracownikami Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
Fot. Barbara Sowińska-Świerkosz

Sztuczna inteligencja zmienia oblicze współczesnej nauki i administracji

W dniach 22–26 czerwca 2026 r. dr Monika Różańska-Boczula oraz dr Urszula Bronowicka-Mielniczuk z Katedry Zastosowań Matematyki i Informatyki przebywały w Atenach, gdzie uczestniczyły w kursie „AI & digital transformation in education" realizowanym w ramach programu Erasmus+ Staff Mobility for Training (STT).

Szkolenie odbywało się w prestiżowych wnętrzach Instytutu Francuskiego (French Institute of Greece) i było poświęcone zagadnieniom transformacji cyfrowej oraz wykorzystaniu sztucznej inteligencji w szkolnictwie wyższym. Kurs prowadzony przez dr Dorę Konstantinou oraz dr. Theofrastosa Mantadelisa zgromadził przedstawicieli kadry akademickiej z różnych krajów, zainteresowanych pogłębianiem wiedzy i kompetencji w zakresie nowoczesnych technologii edukacyjnych.

Intensywny program merytoryczny został uzupełniony bogatą ofertą wydarzeń kulturalnych i integracyjnych, przygotowanych w ramach programu Erasmus Nostrum Athens, co stworzyło doskonałą okazję do wymiany doświadczeń oraz nawiązywania międzynarodowych kontaktów w wyjątkowej atmosferze kolebki europejskiej cywilizacji.

Fundamenty teoretyczne

Pierwsza sesja poświęcona była wprowadzeniu do kluczowych zagadnień związanych ze sztuczną inteligencją. Uczestnicy poznali ewolucję AI – od testu Turinga (1950) po współczesną rewolucję deep learningu (głębokiego uczenia). Porównano również wiodące modele językowe, takie jak ChatGPT i Claude, zwracając szczególną uwagę na europejskie rozwiązania (m.in. Mistral), zapewniające suwerenność danych oraz zgodność z przepisami RODO.

Wieczór upłynął pod znakiem networkingu w samym sercu Aten. Uczestnicy spotkali się na uroczystej kolacji powitalnej w tawernie Bairaktaris, gdzie przy dźwiękach greckiej muzyki i smakach tradycyjnych potraw – takich jak moussaka, souvlaki czy gemista – wymieniali się pierwszymi doświadczeniami związanymi z wykorzystaniem nowych technologii.

Kreatywne warsztaty

Kolejnego dnia odbyły się zajęcia praktyczne. Uczestnicy poznawali i doskonalili zasady tworzenia tzw. *master prompt*, ucząc się, jak precyzyjnie formułować polecenia, aby uzyskiwać odpowiedzi jak najlepiej odpowiadające ich potrzebom. Przedstawiona metodologia opierała się na sześciu kluczowych elementach: celu (*objective*), odbiorcy (*audience*), formacie, stylu i tonie wypowiedzi (*style/tone*), szczegółowych wymaganiach merytorycznych (*content requirements*) oraz ograniczeniach technicznych (*constraints*). Tak skonstruowane zapytania pozwalają znacząco zwiększyć trafność i jakość odpowiedzi generowanych przez modele AI.

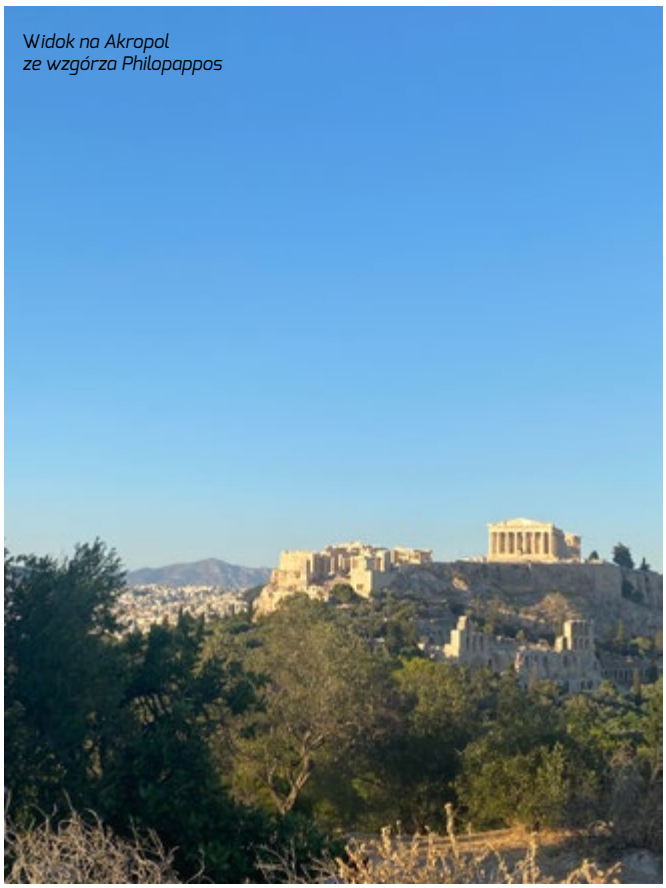
W ramach sesji praktycznej uczestnicy wykorzystali tę metodę do realizacji konkretnych zadań akademickich i administracyjnych, takich jak przygotowywanie opisów sylabusów czy tworzenie streszczeń prac badawczych. Tym samym teoria została bezpośrednio powiązana z praktyką zawodową.

AI w zarządzaniu uczelnią

Poruszanym tematem było wykorzystanie sztucznej inteligencji do usprawniania funkcjonowania uczelni. Analizowano przykłady uniwersytetów, takich jak Georgia State University, które dzięki wdrożeniu chatbotów oraz narzędzi analityki predykcyjnej znacząco poprawiły wsparcie studentów. Uczestnikom zaprezentowano również aplikację Gamma, umożliwiającą szybkie tworzenie atrakcyjnych i interaktywnych prezentacji z wykorzystaniem AI.

Dopełnieniem intensywnego dnia była wizyta na Akropolu Ateńskim. Zwiedzanie Partenonu z profesjonalnym przewodnikiem stworzyło okazję do poznania jednego z najważniejszych zabytków

Widok na Akropol ze wzgórza Philopappos

Partenon

europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz do integracji uczestników szkolenia w wyjątkowej scenerii historycznych Aten.

Etyka i prawo

Przedostatni dzień szkolenia poświęcono zagadnieniom prawnym i etycznym związanym z wykorzystaniem sztucznej inteligencji. Omówiono założenia EU AI Act oraz wyzwania wynikające z rozwoju technologii AI, takie jak stronniczość algorytmów (*bias*), przejrzystość podejmowanych przez nie decyzji czy ochrona prywatności użytkowników. Dyskutowano również o zmianach zachodzących w procesie oceniania studentów, które w dobie powszechnego dostępu do narzędzi AI coraz większy nacisk kładzie na samodzielność, krytyczne myślenie oraz proces tworzenia, a nie wyłącznie na efekt końcowy.

Od Aten do algorytmów

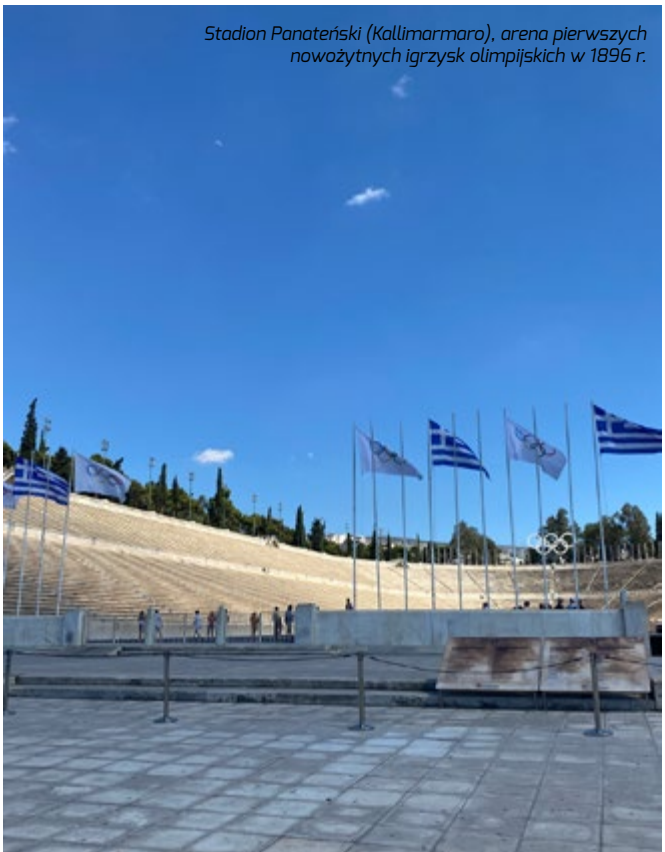
Zwieńczeniem kursu był gościnny wykład prof. Manolisa Vlatakisa pt. „From Athens to algorithms". Profesor przeprowadził uczestników przez 25 wieków historii myśli, pokazując, że marzenia o automatyzacji myślenia towarzyszyły ludzkości już w czasach Arystotelesa i Herona z Aleksandrii.

Po wykładzie odbyła się uroczysta ceremonia zamknięcia. Uczestnicy odebrali certyfikaty, a wspólna sesja zdjęciowa stała się okazją do pożegnania oraz zaplanowania przyszłych projektów badawczych.

Ateńskie szkolenie pokazało, że sztuczna inteligencja nie musi być postrzegana jako zagrożenie, lecz jako narzędzie wspierające człowieka w pracy, nauce i rozwiązywaniu problemów. Kluczem do skutecznego wykorzystania jej potencjału jest rozwijanie kompetencji cyfrowych przy jednoczesnym zachowaniu zasad etyki, krytycznego myślenia i ludzkiej empatii.

Program Erasmus Nostrum stworzył uczestnikom wyjątkową przestrzeń do zdobywania nowych kompetencji, wymiany doświadczeń oraz poznawania bogatego dziedzictwa kulturowego Aten.

Monika Różańska-Boczula, Urszula Bronowicka-Mielniczuk
Fot. Urszula Bronowicka-Mielniczuk

Stadion Panateński (Kallimarmaro), arena pierwszych nowożytnych igrzysk olimpijskich w 1896 r.

Erasmus na Uniwersytecie Peloponeskim

W dniach 25–29 maja 2026 r. dr hab. Agnieszka Kubik-Komar, prof. uczelni, oraz dr Elżbieta Kubera z Katedry Zastosowań Matematyki i Informatyki UPL w ramach programu Erasmus+ STT odwiedziły University of the Peloponnese w Grecji. Wizyta realizowana była w dwóch ośrodkach uczelni – w Patras oraz w Sparcie. Jej celem było wzmocnienie kompetencji zawodowych w zakresie systemów cyfrowych, inżynierii komputerowej oraz zastosowań technologii informacyjnych w szkolnictwie wyższym, a także rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej.

University of the Peloponnese jest uczelnią publiczną o strukturze rozproszonej, obejmującą szkoły i departamenty zlokalizowane w kilku miastach regionu Peloponezu i zachodniej Grecji. Główna siedziba administracyjna znajduje się w Tripolis, natomiast działalność dydaktyczna i badawcza prowadzona jest również w Koryncie, Nafplio, Sparcie, Kalamacie oraz Patras. W strukturze uczelni funkcjonują m.in. School of Economics and Technology, School of Humanities and Cultural Studies, School of Social and Political Sciences oraz School of Arts, w ramach których działają wyspecjalizowane departamenty. Taki model organizacyjny sprzyja współpracy z lokalnymi ośrodkami akademickimi i gospodarczymi.

Podczas pobytu w Patras uczestniczki odwiedziły Department of Electrical and Computer Engineering będący częścią Polytechnic School. Zapoznały się z infrastrukturą laboratoryjną jednostki oraz z działalnością zespołu badawczego SIPPRE, prowadzącego prace w obszarze analizy sygnałów, rozpoznawania wzorców oraz zastosowań sztucznej inteligencji w przetwarzaniu danych biomedycznych. Omówiono również możliwości współpracy w zakresie wspólnych projektów badawczych.

W Sparcie, w Department of Digital Systems działającym w ramach School of Economics and Technology odbyły się rozmowy i dyskusje nad rozwiązaniami informatycznymi wspierającymi proces dydaktyczny i badawczy. Uczestniczki mobilności wzięły tam również udział w szkoleniu praktycznym dotyczącym bezpieczeństwa sprzętowego oraz ataków na urządzenia szyfrujące

Most Rio-Antirio

z wykorzystaniem metod statystycznych i narzędzi sztucznej inteligencji.

Mobilność przyczyniła się do podniesienia kompetencji zawodowych i dydaktycznych oraz zdobycia doświadczenia w pracy z zaawansowanymi narzędziami cyfrowymi, które zostanie wykorzystane w działalności dydaktycznej i naukowej Katedry.

Pobyt w Grecji stanowił również okazję do poznania dziedzictwa kulturowego Peloponezu. Do najważniejszych zabytków Patras należy rzymski Odeon z II wieku n.e. oraz średniowieczny zamek oferujący widok na Zatokę Koryncką. Ważnym miejscem jest również cerkiew św. Andrzeja – jeden z największych kościołów prawosławnych w Grecji. Patras słynie także z mostu Rio–Antirio, stanowiącego przykład nowoczesnej inżynierii.

Sparta to miasto o wyjątkowym znaczeniu historycznym, kojarzone przede wszystkim z antyczną potęgą militarną. Jedną z najważniejszych atrakcji regionu jest położone nieopodal Mystras – średniowieczne miasto bizantyjskie wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Tekst i fot. Agnieszka Kubik-Komar, Elżbieta Kubera

Spotkanie w Department of Electrical and Computer Engineering w Patras. W środku Athanasios Koutras – kierownik jednostki i zespołu badawczego SIPPRE

Uczestniczki na kampusie University of the Peloponnese w Patras

ERASMUS+ na Uniwersytecie w Tesalii

W dniach 18–22 maja 2026 r. dr inż. Wioletta Wróblewska i mgr Anna Religa z Katedry Zarządzania i Marketingu uczestniczyły w wyjeździe w ramach programu Erasmus+ do Uniwersytetu w Tesalii (Uversity of Thessaly, Department of Business and Administration) w Grecji.

Celem mobilności było zdobywanie i doskonalenie wiedzy, kompetencji i umiejętności związanych z pracą wykonywaną w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie, wymiana doświadczeń dydaktycznych, naukowych i administracyjnych.

W trakcie pobytu dr inż. Wioletta Wróblewska wygłosiła wykłady na temat etnocentryzmu konsumenckiego w Polsce i Grecji oraz innych trendów konsumenckich na rynku żywności i w marketingu żywności. Wizyta była doskonałą okazją do przekazania i nabycia wiedzy na temat różnic kulturowych w zachowaniach greckich i polskich konsumentów. W trakcie pobytu na Uniwersytecie w Salonikach obie panie spotkały się z pracownikami Wydziału Zarządzania Biznesem, wśród których byli m.in. prof. Kleanthis Syrakoulis i dr Alexandra Bousia. Anna Religa i Wioletta Wróblewska brały też udział w spotkaniach z pracownikami administracji, w tym biura Erasmus+, podczas których zaprezentowały ofertę naukową i dydaktyczną Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Uczestniczki wymiany zwiedzały także kampus uczelni, na którym poza bazą dydaktyczną znajdują się budynki administracji, biblioteka, akademiki, stołówka oraz liczne obiekty sportowe do użytku studentów.

Ważnym elementem wyjazdu było poszukiwanie możliwości współpracy naukowej oraz prowadzenia w przyszłości wspólnych badań w obszarze nauk o zarządzaniu i jakości, ekonomii i finansów, w tym realizacji wspólnych publikacji dotyczących marketingowych aspektów konsumpcji żywności i zrównoważonych trendów konsumpcji w Polsce i Grecji. Wyjazd umożliwił zwiększenie kompetencji naukowo-dydaktycznych w zakresie m.in. pracy w zespołach międzynarodowych oraz doskonalenie kompetencji językowych. Wizyta w Uniwersytecie w Tesalii była cennym doświadczeniem – przeprowadzone zajęcia dydaktyczne, konstruktywne rozmowy z pracownikami uczelni pozwoliły na nawiązanie trwałych kontaktów i otworzyły nowe możliwości współpracy międzynarodowej. Pomimo napiętego grafiku wygospodarowany czas pozwolił na zwiedzanie Larisy i Meteorów – masywu skał na północno-zachodnim krańcu równiny tesalskiej w okolicy miasta Kalambaka. Skały osiągają wysokość 540 m n.p.m., a na ich szczytach umiejscowiony jest zespół 24 prawosławnych klasztorów (monastyrów).

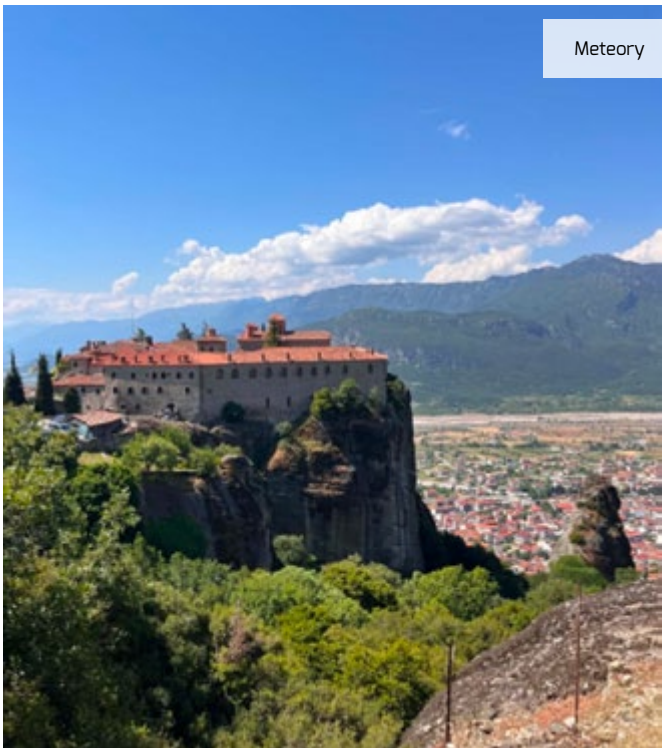

Uniwersytet w Tesalii, Wydział Biznesu i Zarządzania, Larisa

Tekst i fot. Wioletta Wróblewska, Anna Religa

Spotkanie z pracownikami Wydziału Zarządzania Biznesem oraz biura Erasmus

Meteory

Wakacje zatrzymane w kadrze

Góry, lasy, nadmorskie krajobrazy i bliskie spotkania ze zwierzętami – latem natura zachwyca różnorodnością i inspiruje, by zatrzymać jej piękno w kadrze. Tego lata zaprosiliśmy społeczność naszego uniwersytetu do podzielenia się swoimi wyjątkowymi letnimi fotografiami, organizując konkurs „Naturalnie na wakacjach".

Konkurs trwał od 24 lipca do 13 września 2026 r. Zadaniem uczestników było wykonanie autorskiego zdjęcia przedstawiającego wakacyjne spotkanie z naturą oraz dodanie krótkiego opisu fotografii. Na konkurs, organizowany na oficjalnych portalach społecznościowych uczelni, nadesłano kadry ukazujące piękno krajobrazów, roślin i zwierząt.

Komisja konkursowa wybrała 10 najciekawszych fotografii, których autorzy otrzymali zestawy gadżetów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, m.in. kubek termiczny, bawełniana torba zamykana na zamek, ołówek z logotypem, okrągła przypinka oraz ściereczka do okularów.

Zapraszamy do obejrzenia zwycięskich prac – zobaczmy te wakacje jeszcze raz.

Konkurs został przygotowany i przeprowadzony przez pracowników Działu Rekrutacji i Promocji UP w Lublinie.

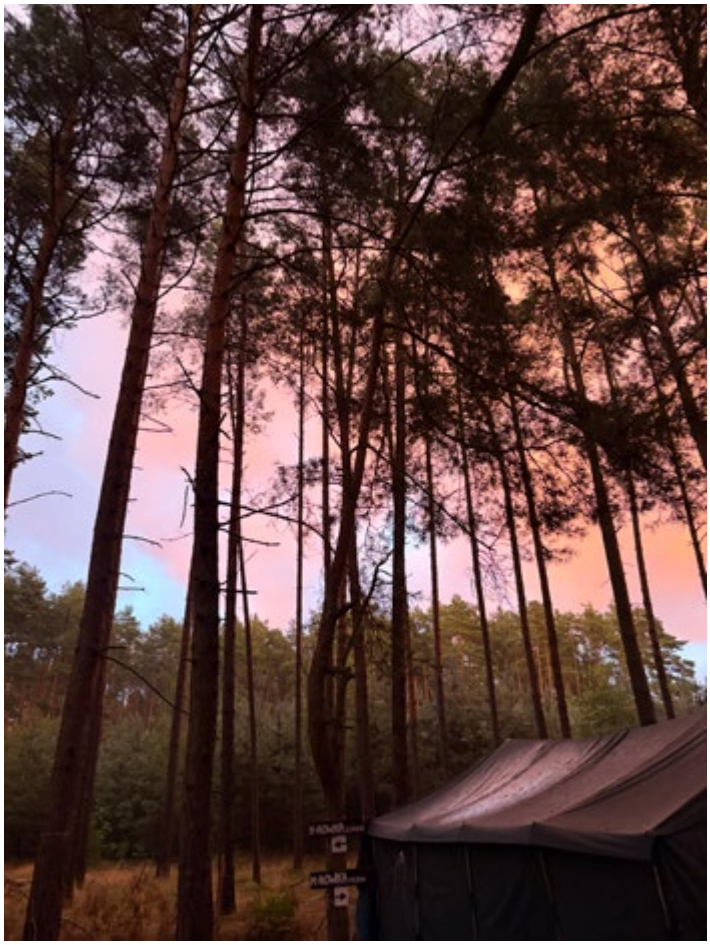
Zuzanna Skwarek

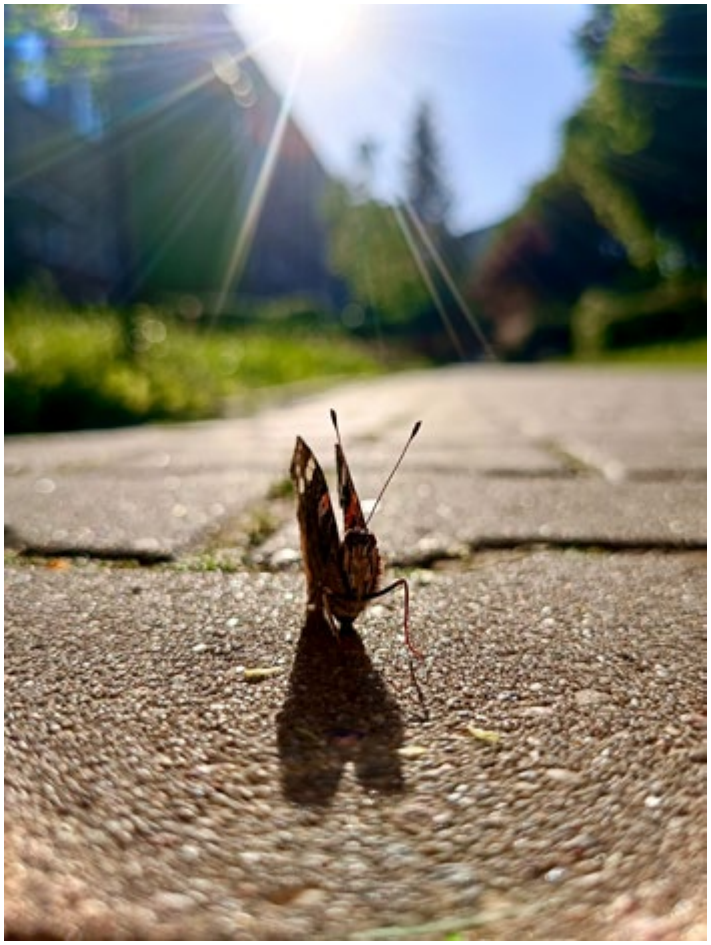
Nawet najmniejszy nadbałtycki plażowicz zasługuje na sesję zdjęciową
Agnieszka Brach, Wydawnictwo UP w Lublinie

Ostatnie słoneczne dni zamknięte w czarno-białym wspomnieniu natury
Maja Wiktorek, Sztuka ogrodowa i aranżacje roślinne, III rok

Wyjątkowy zachód słońca na obozie harcerskim w Uściu harcerzy z Hufca Lublin
Anna Jarosz, geodezja i kartografia, II stopień (tegoroczna absolwentka)

Symbolika szybko przemijającego lata
Karolina Madej, gastronomia i sztuka kulinarna, III rok

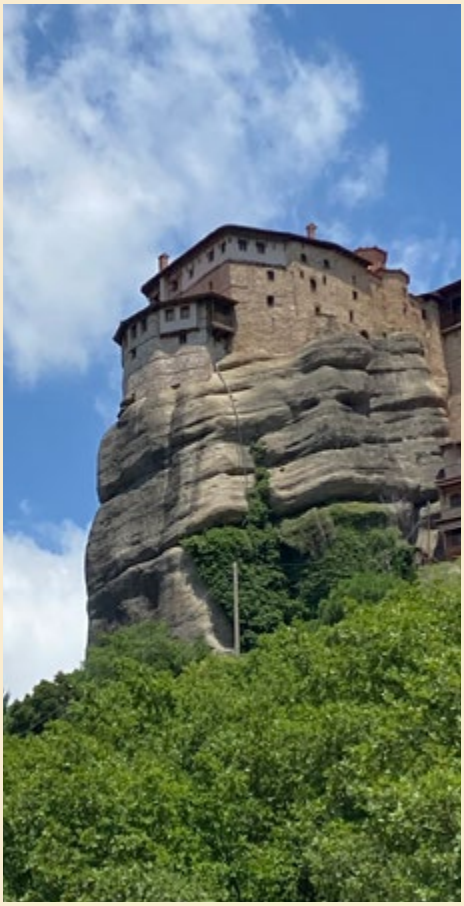
Są widoki, które się fotografuje. I są takie, które zostają w pamięci na zawsze. Morskie Oko – spotkanie gór, wody i ciszy, którego nie da się zapomnieć
Ewa Obszyńska, leśnictwo niestacjonarne, II rok

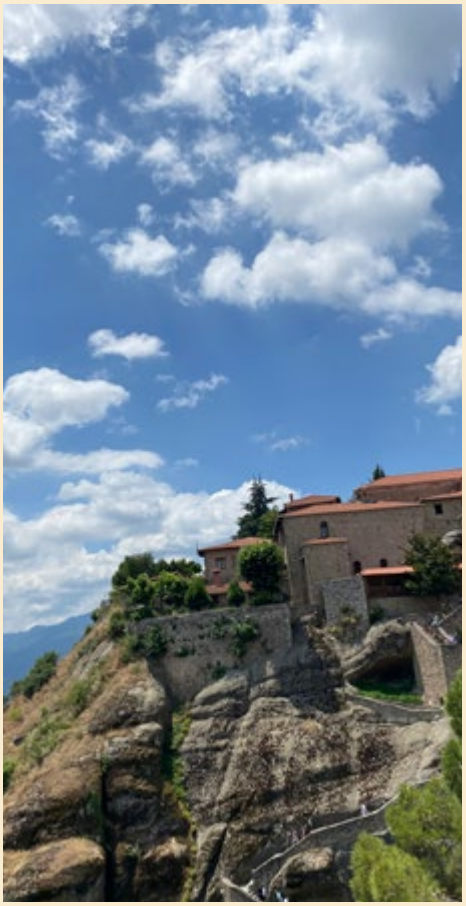

Początek kwitnięcia wierzbówki kiprzycy w naszych pięknych Tatrach
Magdalena Skowronek
Absolwentka kierunków: BHP (inż) oraz transport i logistyka (mgr)

„Łamiący drzewo" – rzeźba Dimitriosa Filippotisa, która znajduje się w pobliżu Stadionu Panateńskiego

Meteory - klasztory prawosławne wzniesione na szczytach skalnych ostańców oraz unikatowy krajobraz jednego z najważniejszych miejsc dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Europy. Od lewej: Klasztor Wielkiego Meteoru (Megalo Meteoro) oraz Klasztor Warłama (Varlaam)

Klasztor Kaisariani (Moni Kaisarianis) – jeden z najważniejszych zabytków bizantyjskich Attyki. Od lewej: zabudowania klasztorne na terenie Lasu Estetycznego Góry Hymet, widok klasztoru oraz wnętrza świątyni z freskami

Erasmus Nostrum Athens

Czytaj na str. 32

Fot. Urszula Bronowicka-Mielniczuk